

Universiteit Hasselt | **MAGAZINE**

België - Belgique
PB
3500 Hasselt 1
12/867

afgiftekantoor
3500 Hasselt 1
erkenning: P303505

Samen een nieuw verhaal voor Limburg schrijven...

INHOUD

03 WOORD VOORAF

04 OPENINGSINTERVIEW RECTOR LUC DE SCHEPPER EN GOUVERNEUR HERMAN REYNDERS

09 **INZETTEN OP TALENT**

12 INTERVIEW MATTHIEU VERJANS

15 **KENNIS ALS GRONDSTOF OM INNOVATIE IN DE REGIO TE ONDERSTEUNEN**

20 INTERVIEW LIMBURGSE WERKGEVERSORGANISATIES

25 **MEE BOUWEN AAN EEN ECONOMISCH WELVARENDE REGIO**

28 INTERVIEW STIJN BIJNENS (LRM)

31 **LIMBURG HELPEN UITBOUWEN TOT HET CENTRUM VAN CLEANTECH**

36 INTERVIEW IGNACE SCHOPS

41 **LIMBURG ALS ZORGPROVINCIE VERSTERKEN**

48 INTERVIEW JOHAN HELLINGS

51 AANKONDIGING LUSTRUMJAAR

COLOFON

Eindredactie: Koen Santermans

Redactie: Ann T 'Syen

Vormgeving: Dave Bosmans

Mouch Hendrickx

Fotografie: Marc Withofs

Mine Dalemans

Druk: Profeeling

Verantwoordelijke uitgever:

Marie-Paule Jacobs

beheerder UHasselt

Universiteit Hasselt | Campus Diepenbeek
Agoralaan | Gebouw D | BE-3590 Diepenbeek

WOORD VOORAF

24 oktober 2012 was een zwarte dag voor Limburg. Ford Genk kondigde haar sluiting aan en de hele provincie verkeerde in diepe rouw. Heel wat vragen drongen zich op. De twijfel sloeg toe. Hoe moet het nu verder? Is er nog een toekomst voor Limburg? Wat met de welvaart? En wat met de tewerkstelling? De klap was zwaar. Ook UHasselt was aangeslagen. Universiteit Hasselt heeft zich altijd zeer sterk als een regionale universiteit gepositioneerd. Wij willen een toegevoegde waarde betekenen voor de regio. Maatschappelijk en economisch een verschil maken en de provincie helpen versterken. Ook in deze moeilijke tijden willen wij onze verantwoordelijkheid nemen en mee schrijven aan een nieuw verhaal voor Limburg. En dat nieuwe verhaal begint niet vandaag; al jaren geleden legden wij mee de fundamenten voor een mooie toekomst van onze provincie. Vanuit onze onderwijs- en onderzoeksactiviteiten, vanuit onze maatschappelijke dienstverlening en valorisatietrajecten.

Kan de universiteit op korte termijn de immense schok opvangen van 10.000 jobs? Neen, daar moeten we realistisch in zijn. Onze rol situeert zich eerder op lange termijn. Op dit moment ziet iedereen nog vooral de brokstukken die de sluiting van Ford achterlaat. En de ravage is enorm, maar tussen het puin zitten er ook al heel wat groeischeuten van de toekomst. Want de provincie heeft het afgelopen decennium niet stilgezeten. Er is al heel wat gebeurd. En ook UHasselt heeft haar rol gespeeld. We hebben *life sciences*, een beloftevolle kennisgedreven sector, in Limburg mee op de kaart gezet. We hebben rijkelijk geïnvesteerd in de valorisatie van onze onderzoeksresultaten en hebben beloftevolle spin-offs opgericht waar we in de toekomst ook economisch veel van mogen verwachten. En ook op het terrein van CleanTech leverden we in Limburg al heel wat inspanningen. Maar de ontwikkeling van die groeibedrijven vraagt tijd. En we zullen in onze regio de volgende jaren nog meer moeten zaaien voor we kunnen oogsten.

Er is een toekomst voor deze beloftevolle regio. Al zal de klap van Ford Genk nog lang nazinderen. Al zal het antwoord niet eenvoudig zijn... De fundamenten liggen er, maar er wachten nog heel wat nieuwe uitdagingen op onze weg. Vanuit de universiteit willen wij daarin bijdrage leveren. We willen onze kennis, expertise en ons internationaal netwerk ter beschikking stellen om de provincie te versterken. Zoals we dat ook de afgelopen jaren altijd al hebben gedaan.

Als we de krachten bundelen en onze blik op de toekomst richten, komen we hieruit. In dit UHasselt-magazine brachten we heel wat belangrijke actoren uit de provincie bij elkaar om na te denken over dat nieuwe verhaal voor Limburg en over de rol die de universiteit hierin speelt. We proberen niet alleen in kaart te brengen welke uitdagingen nog op ons wachten, maar willen ook stilstaan bij wat er al gebeurd is. En dat is al heel wat.

Rector Luc De Schepper

HET FUNDAMENT LIGT ER MET GEBUNDELDE KRACHTEN GERAKEN WE HIERUIT

Het laatste decennium is UHasselt fors gegroeid: in studentenaantallen, in aantal personeelsleden, in onderzoeksoutput en in expertise. Zonder de steun van de provincie Limburg was dit nooit mogelijk geweest. Maar “an investment in knowledge pays the best interest,” zei Benjamin Franklin zo’n 300 jaar geleden al. En dat blijkt ook vandaag nog te kloppen, want de universiteit is diep verankerd in het maatschappelijke en economische weefsel van Limburg. “De universiteit en de provincie zijn partners met een gezamenlijke missie,” zegt rector Luc De Schepper. “Door de krachten te bundelen willen we de regio versterken.” De laatste jaren realiseerden ze samen al prachtige projecten, “en ook na het Forddebacle zullen we dezelfde koers varen,” aldus gouverneur Herman Reynders.

De laatste jaren sloegen de universiteit en de provincie al vaker de handen in elkaar. Op welk gezamenlijk project zijn jullie het meest fier?

Herman Reynders: “Er zijn er zoveel geweest waar ik trots op ben, maar er zijn er toch twee die een enorme impact gehad hebben op onze provincie: het hele life-sciences-gebeuren en de oprichting van de faculteit Rechten.”

Luc De Schepper: “Door de oprichting van die nieuwe faculteit zijn we erin geslaagd om de kloof tussen de gemiddelde participatiegraad van Limburgse jongeren aan universitair onderwijs en het Vlaamse gemiddelde een behoorlijk stuk te verkleinen. Daar mogen we heel tevreden over zijn.”

Herman Reynders: “Dat is een belangrijke stap voor onze provincie, want die participatie was altijd al een pijnpunt voor Limburg. Het was ook één van de redenen voor de oprichting van de universiteit 40 jaar geleden.

Inhoudelijk is het life-sciences-verhaal het sterkste wat we tot nog toe gerealiseerd hebben. Met middelen van LSM en de provincie is daar vandaag al veel gebeurd. Maar van een ontwikkeling als de BioVille-incubator in Diepenbeek, die nu al bruist van de jonge life-sciences-bedrijven en die binnenkort nog uitbreidt, zou geen sprake geweest zijn zonder het onderwijs en onderzoek van de universiteit. In dat verhaal hebben we elkaar echt als partners gevonden en daar verwachten we ook economisch heel veel van de volgende jaren.”

Luc De Schepper: “UHasselt is in 2001 begonnen met een opleiding rond life sciences. Van daaruit hebben we onderzoek rond dit domein opgestart. BioVille is pas veel later, in 2009, gekomen om life sciences als één van de hoogtechnologische economische speerpuntsectoren in onze regio uit te bouwen. In deze incubator vinden startende bedrijven de noodzakelijke infrastructuur om verder te kunnen groeien. En de resultaten zijn inderdaad fantastisch: we zijn er op zeer korte tijd in geslaagd om life sciences in Limburg echt op de kaart te zetten. Als we kijken naar het type bedrijven dat we hier in BioVille krijgen, dan zitten daar heel veel beloftevolle spelers tussen.”

Herman Reynders: “BioVille vormt een belangrijke hefboom voor de ontwikkeling van deze sector in onze regio. En dat werkt. Op dit

“ Als je een sterke regio wil worden, dan heb je ook een sterke universiteit nodig.”

moment werken er al 3500 mensen in de brede lifesciencesector in Limburg. Ook in de toekomst willen we hier voluit blijven op inzetten.”

Luc De Schepper: “De resultaten zijn inderdaad impressionant en bijzonder hoopvol, maar we moeten wel voorzichtig en realistisch zijn en mogen op korte termijn geen te hoge verwachtingen koesteren. Tewerkstelling creëren in zo’n kennisgedreven sector: dat gaat niet van vandaag op morgen. We mogen niet beloven dat we met spin-offs en de valorisatie van onderzoek onmiddellijk het probleem gaan oplossen van de 10.000 jobs bij Ford. Dat is onmogelijk. Zo’n innovatieve branche heeft tijd nodig om te kunnen groeien. Maar we moeten in Limburg inderdaad verder blijven investeren in die life sciences, want op langere termijn is het voor de provincie van gigantisch belang dat we op dit terrein een speler zijn met een eigen niche.”

Die belangen van de universiteit en van de regio lijken in dit verhaal helemaal samen te vallen. Door elkaar sterker te maken, winnen jullie allebei?

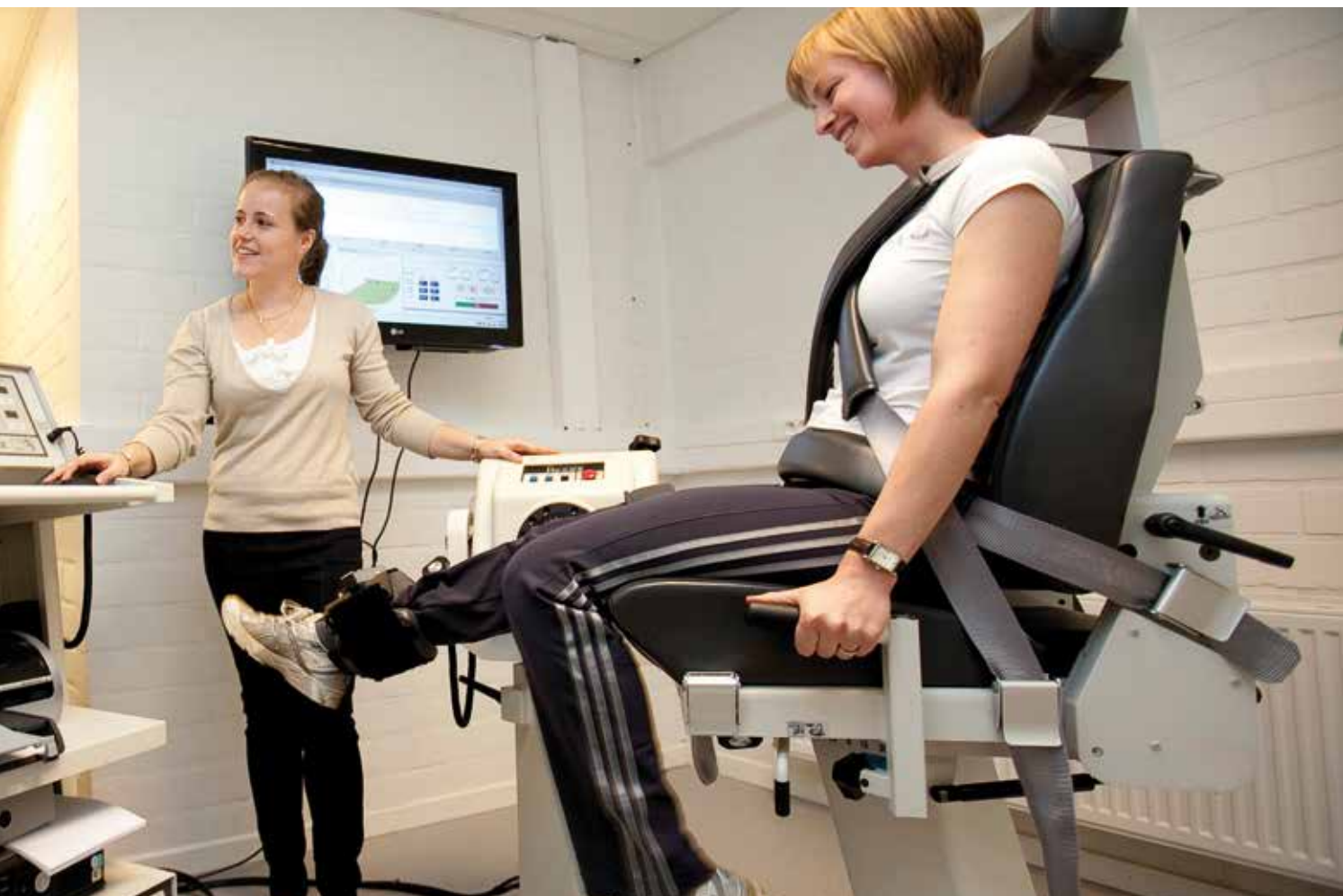
Herman Reynders: “In Limburg proberen we altijd de krachten te bundelen met alle actoren. Met een positieve mentaliteit, eensgezindheid en de blik op vooruit willen we van Limburg een sterke regio maken. Dat hebben we altijd zo gedaan. En met succes. We hebben een reconversieverleden, maar nadien hadden we het Limburgplan en dat heeft gewerkt. Niet alleen omdat we heel wat extra middelen kregen, maar ook omdat *alle* spelers vastbesloten waren om een mooie toekomst voor onze provincie uit te tekenen. Iedereen is er voluit voor gegaan en heeft zijn verantwoordelijkheid

genomen. En als je een sterke regio wil worden, dan heb je ook een sterke universiteit nodig. De universiteit en de provincie proberen elkaar voortdurend te versterken: we hebben elkaar nodig en willen allebei een mooie toekomst voor onze regio.”

Luc De Schepper: “UHasselt is een zeer regionale universiteit. We zijn geen universiteit voor de Limburgers door de Limburgers, maar willen wel betekenis hebben voor die regio. We proberen onze opleidings- en onderzoeksactiviteiten af te stemmen op het strategisch plan van de provincie. Naast onderwijs en onderzoek vormt de uitbouw van een regionaal innovatiesysteem de derde belangrijke pijler. Onze universiteit wil een belangrijke bijdrage leveren aan innovatie in Limburg door samen te werken met bedrijven en op die manier de aanwezige kennis maximaal te benutten voor de economische ontwikkeling van de regio. Dat we sterk willen inzetten op valorisatie zie je aan de activiteiten van ons TechTransfer-Office (TTO) en aan het feit dat we een eigen spin-offfonds hebben waarin de volgende vijf jaar 5 miljoen euro kan besteed worden. Elk jaar proberen we er een tweetal op te richten. We hopen dat de provincie daar ooit economisch de vruchten van mag plukken. Maar ook spin-offs hebben natuurlijk tijd nodig om te groeien.”

Herman Reynders: “We betrekken de universiteit, en ook de andere actoren in onze provincie, bij ons provinciaal beleid. Bij de start van het academiejaar in september, nog voor het hele Ford-debacle op ons afkwam, heb ik nog een oproep aan de universiteit gedaan om hun ideeën te ventileren omtrent de toekomst van

Limburg. Want wij hechten groot belang aan de visie van de universiteit. We willen van hen horen op welke terreinen zij vinden dat we in de toekomst moeten inzetten. En gezamenlijke projecten hoeven niet altijd grootste dingen te zijn met spectaculaire studies. Wij zijn even benieuwd naar hun voorstellen rond "Limburg, fietsprovincie": hoe kunnen we ons imago van fietsprovincie economisch en toeristisch nog verder uitbouwen? Dan verzamelen wij die ideeën en maken we daar een denktank rond. Na de aankondiging van de sluiting van Ford Genk klinkt onze oproep alleen nog luider. Want ook nu weer zullen we de krachten moeten bundelen en op meerdere terreinen moeten inzetten om de welvaart en de tewerkstelling in Limburg op niveau te houden. De universiteit *wil* daar mee over nadenken en ze *kan* dat ook."

Luc De Schepper: "Op dit moment bundelen we onze ideeën rond twee domeinen uit dat Limburgplan: Limburg, zorgprovincie en Limburg, groene provincie. We kijken hoe we rond die thema's als universiteit een toegevoegde waarde voor de regio kunnen betekenen.

In het metaspeerpunt 'Limburg, Zorgprovincie' brengen we verschillende disciplines samen rond life sciences, zorg, ouderenzorg, de hele problematiek van de vergrijzing,... We investeren in nieuwe innovatieve technieken en in structurele samenwerkingsverbanden tussen de Limburgse ziekenhuizen en de universiteit. Op dat terrein hebben we al heel wat gerealiseerd, maar we kunnen daar nog verder in gaan. Zo werken we bijvoorbeeld vlijtig aan een voorstel dat een proeftuin rond zorginnovatie naar Limburg wil halen. Het gaat

om een competitief project dat in januari moet ingediend worden, maar we zijn nu al bezig om alle spelers samen te brengen. Want ook dat is de rol van de universiteit: we moeten niet alles zelf doen, maar vooral een knooppunt zijn in het innovatieweb. De inspirator die een trekkersrol op zich neemt en die alle actoren rond de tafel brengt.

Een tweede groep aan de universiteit werkt ideeën uit rond 'Limburg, groene provincie'. Dat gaat om voorstellen rond 'Limburg, fietsprovincie', maar even goed om de ecotrons die in het Nationaal Park Hoge Kempen geïnstalleerd zullen worden of om ideeën die wij hebben rond een nieuwe internationale masteropleiding voor toerisme. Maar 'Limburg, groene provincie' is natuurlijk nog veel ruimer, want dat gaat natuurlijk ook over CleanTech."

Hoe belangrijk is dat CleanTech-verhaal voor de toekomst van Limburg?

Herman Reynders: "Ontzettend belangrijk. Na de grote klap die we krijgen van de sluiting van Ford Genk mogen we natuurlijk niet op één enkele sector inzetten: de toekomst van Limburg moet een en-en-verhaal zijn, waar we in verschillende groeisectoren moeten investeren. Onze toekomstvisie mag niet tot CleanTech beperkt worden, maar het is wel een belangrijk onderdeel ervan. We moeten echt mee in dat nieuwe industriële beleid. Mee met de fabrieken van de toekomst. En het is belangrijk dat we zoveel mogelijk bijkomende tewerkstelling creëren met een toegevoegde waarde. Limburg heeft altijd al een pioniersrol gespeeld op dat terrein: het

“ We willen Limburg echt positioneren als het centrum van Cleantech.”

provinciebestuur heeft al in 2008 resoluut besloten dat Limburg tegen 2020 een klimaatneutrale provincie moet worden. Leuven, Gent en Antwerpen zijn dat voorbeeld gevolgd. De universiteit werkt al een hele tijd rond CleanTech: we hebben een platform opgericht, de incubator GreenVille wordt weldra geopend. En ook de Vlaamse poot van iCleanTech vzw komt naar Houthalen, naar onze provincie. We zijn vertrokken. Met de steun van Vlaanderen en van de universiteit moet het lukken en moet Limburg de voorsprong die we op dat terrein hebben, kunnen consolideren en verder uitbouwen.”

Luc De Schepper: “Ook de universiteit denkt voluit mee in dat verhaal. We willen Limburg echt positioneren als het centrum van CleanTech. GreenVille wordt in november geopend: daar liggen enorme opportuniteiten. UHasselt wil ook nagaan of we rond CleanTech niet een aantal nieuwe opleidingen kunnen opstarten aan de universiteit en de hogescholen: van professionele bachelors in de CleanTech tot een ingenieurs- en een wetenschappelijke variant.”

Life Sciences, Clean Tech,... dat zijn allemaal groeisectoren waar Limburg de volgende jaren voluit wil op inzetten. Maar wat met de bestaande kmo's? Ook zij zullen het moeilijk hebben de volgende jaren?

Luc De Schepper: “Ook die willen we voluit blijven ondersteunen. Vanuit de universiteit doen we dat al met verschillende projecten. Met het project *Strategisch Innoveren* hebben we bijvoorbeeld de afgelopen jaren de strategie van 260 Limburgse kmo's doorgelicht. We hebben hen in het kader van dit project professioneel advies gegeven over hun personeelsbeleid, hun internationale

marketingstrategie,... Met resultaat. Dat willen we ook in de toekomst blijven doen. Zeker in economisch moeilijke tijden vinden we het belangrijk om de lokale kmo's te blijven ondersteunen. We zien ook dat steeds meer bedrijven bij de ontwikkeling van nieuwe producten of diensten een beroep doen op de expertise binnen UHasselt. En we halen daarbij de neus niet op voor kleinere projecten. Integendeel: per jaar voert de universiteit maar liefst 400 innovatiegerichte opdrachten uit voor bedrijven met een factuurbedrag onder de 2.000 euro. Dat kan gaan om een klein advies, een consultancyopdracht, een scheikundige analyse of een onderzoek met de elektronenmicroscop. Onze dienstverlening is hier heel laagdrempelig. Elk bedrijf dat een probleem heeft, kan aankloppen bij UHasselt. En we zijn blij dat we met heel concrete opdrachten ondersteuning kunnen bieden aan bedrijven in de regio. We hopen ook de financiering rond te krijgen voor een applicatiecentrum voor beton: want ook de bouwsector is belangrijk in Limburg. Vanuit dat centrum zouden we ons niet alleen bezighouden met langetermijnonderzoek dat relevant is voor de sector, maar we zouden ook antwoorden proberen te formuleren op de dagdagelijkse problemen waarmee elke aannemer op een werf geconfronteerd wordt.”

Veel nieuwe plannen, veel mooie projecten. Er is dus nog een toekomst voor Limburg?

Herman Reynders: “Absoluut. We zijn aangeslagen door de sluiting van Ford Genk. Laat ons daar geen geheim van maken. Hadden we dit kunnen voorkomen? En is men ooit klaar om zo'n schok op te vangen? Ik denk het niet. Maar we hebben de voorbije 10-15 jaar gedaan wat we moesten doen. De fundamenten liggen er. We hebben gezaaid en we zullen ook oogsten. Het had beter geweest dat we Ford nog 10 jaar langer hadden kunnen houden. Dan waren projecten als EnergyVille, BioVille, GreenVille wat rijper geweest. En dan hadden we de schok wat beter kunnen opvangen. Maar ik geloof nog altijd in een mooie toekomst voor Limburg. We gaan een paar moeilijke jaren tegemoet, maar we zijn niet dood en we gaan verder. Met de universiteit en alle andere actoren in Limburg. Samen geraken we hieruit en schrijven we een nieuw verhaal voor onze regio.” ■

An aerial photograph of the University of Hasselt campus. The main building is a modern glass-fronted structure with the words 'universiteit' in blue and 'hasselt' in red on its facade. Below it, a large white text overlay reads 'INZETTEN OP TALENT'. The campus includes several other buildings, green spaces, and a paved plaza where a group of people is walking. The overall scene is bright and clear, suggesting a sunny day.

INZETTEN OP TALENT

De toenemende vergrijzing, de ecologische uitdagingen, de druk op onze gezondheidszorg, de veranderende arbeidsmarkt in een globale economie,... Om antwoorden te vinden op de grote maatschappelijke vraagstukken van vandaag, is talent nodig. Heel veel talent. En dat talent moet verder ontplooid, uitgedaagd en ontwikkeld worden in een internationale, stimulerende omgeving.

Studenten klaarstomen voor de arbeidsmarkt

In haar opleidingen wil UHasselt jong talent alle kansen geven. We willen de nieuwsgierigheid verder prikkelen en haar studenten klaarstomen voor de arbeidsmarkt. Zodat zij in hun professionele loopbaan mee een bijdrage kunnen leveren aan de wereld van morgen. En aan de verdere ontwikkeling van hun regio.

Lange tijd waren Limburgse jongeren ondervertegenwoordigd in het hoger onderwijs. Door de komst van UHasselt is dat nu definitief veranderd. Dat is een bijzonder positieve evolutie die belangrijk is voor de toekomst van deze regio.

Onderzoekspotentieel alle kansen bieden

Ook aan haar onderzoekers geeft UHasselt alle groeikansen. Door te investeren in hun opleiding, onderzoeksinfrastructuur en internationale netwerk, willen we een gunstig klimaat scheppen voor kennisgedreven ondernemerschap en innovatie. De maatschappelijke return voor de regio draagt UHasselt hoog in het vaandel. We proberen onze opleidings- en onderzoeksactiviteiten dan ook zo veel mogelijk af te stemmen op het strategische plan van de provincie.

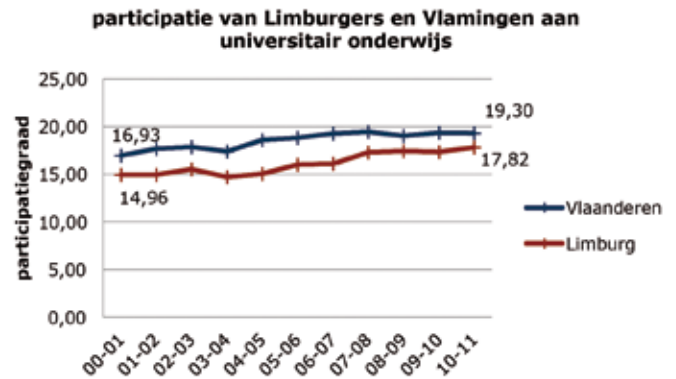
Professionals blijven stimuleren

Maar talentontplooiing stopt niet aan de deuren van de universiteit. Ook professionals moeten zich constant bijscholen om up-to-date te blijven in deze snel evoluerende kennismaatschappij. Ook op die noden van de markt wil UHasselt inspelen: met haar uitgebreid pakket aan postacademische vorming en met de talrijke initiatieven die de universiteit voor de Limburgse professionals organiseert.

MEER LIMBURGERS DAN OOI NEMEN DEEL AAN HET HOGER ONDERWIJS

De onderparticipatie van Limburgse jongeren aan universitair onderwijs was altijd al een pijnpunt voor deze provincie. Het was zelfs één van de redenen voor de oprichting van UHasselt 40 jaar geleden. Als gevolg van de nieuwe opleidingen is de globale participatie het afgelopen decennium gestegen van bijna 15% tot 17,8%. Nooit eerder studeerden er meer Limburgers aan een Vlaamse universiteit.

Deze vooruitgang is vooral te danken aan de nieuwe rechtenfaculteit. Vóór de oprichting van deze faculteit studeerden er 35% minder Limburgse studenten Rechten dan in de rest van Vlaanderen. Deze participatieachterstand is intussen volledig weggewerkt.

INTERNATIONAAL, INTERNATIONALER!

UHasselt kreeg er het afgelopen decennium heel wat studenten bij. In amper tien jaar tijd steeg hun aantal van 2.300 naar 3.300. En het publiek van UHasselt werd in de loop van de jaren steeds internationaler. Het aantal studenten en jonge onderzoekers uit het buitenland verdubbelde de voorbije tien jaar. Ook de internationale reikwijdte van UHasselt is aanzienlijk vergroot: tien jaar geleden rekruteerde de universiteit uit 45 landen. Vandaag uit 82 landen.

TOEKOMSTINDICATOR BRENGT ECONOMISCHE TOEKOMST VAN LIMBURG IN KAART

Als je wil investeren in de toekomst van een regio moet je vooruitkijken. Daarom ontwikkelde UHasselt-professor Mark Vancauteran samen met Voka – Kamer van Koophandel Limburg een toekomstindicator die in kaart brengt hoe Limburg scoort op het gebied van talent, innovatie, export en internationalisering. Deze indicator wordt jaarlijks geactualiseerd. Met deze studie willen UHasselt en Voka ondernemers en beleidsverantwoordelijken een instrument in handen geven om een duidelijke strategie naar de toekomst te kunnen ontwikkelen. De prognoses blijken dit jaar positief op vlak van innovatie en internationalisering maar op vlak van talent worstelt Limburg met problemen.

TALENTINDICATOR IS VERONTRUSTEND

De beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel kan een rem op de regionale groei betekenen. Het aantal vacatures per werkloze, het aantal jongeren dat instroomt ten opzichte van het aantal ouderen dat met pensioen gaat, en de belangstelling voor TSO- en

BSO-onderwijs zijn veel lager dan elders in Vlaanderen. Hierdoor kleurt de talent-indicator negatief. Deze factoren wegen zodanig door dat ze de groei van het aantal studenten in het hoger onderwijs en de verbeterde arbeidsmarkt volledig teniet doen.

BRUGGEN SLOPEN TUSSEN ONDERWIJS- EN BEDRIJFSLEVEN

STUDENTEN PROEVEN VAN ONDERNEMERSCHAP

Onbekend is onbemind. Studenten hebben vaak een fout en negatief beeld van ondernemers omdat ze te weinig voeling hebben met ondernemerschap. Dus startte UHasselt in samenwerking met Unizo Limburg vorig jaar het brugproject *Ondernemen zoals het is*. Kleine groepjes studenten gingen, gewapend met een strategische vraag over de werking van de organisatie, het gesprek aan met een Limburgse ondernemer. Zo leerden ze de ondernemer en het bedrijf veel beter kennen. Over deze ontmoeting brachten ze verslag uit in een leuk filmpje. Ook de Hasseltse hogescholen (PHL, XIOS en KHLim) stapten mee in dit project.

VOELING MET ONDERNEMERSCHAP

In totaal hebben een 200-tal studenten ervaring opgedaan bij 60 Limburgse kmo's. En die eerste kennismaking verliep heel positief. "In het kader van *Ondernemen zoals het is* leerden wij het bedrijf BioRacer van heel dichtbij kennen. Dat was bijzonder inspirerend", vertelt Stacy Dethier, UHasselt-studente BEW. "Wij werkten rond het thema 'groei, waar details belangrijk worden'. Van CEO Danny Segers kregen we informatie uit eerste hand en hij leidde ons persoonlijk rond door het bedrijf. Dat rechtstreekse contact met bedrijven uit de regio ervaar ik als een grote meerwaarde voor mijn opleiding. Het is ook bijzonder fijn om te zien hoe een goed idee kan uitmonden in een mooi bedrijf met heel wat groeipotentieel." Ook dit academiejaar zullen UHasselt-studenten op deze manier kennismaken met de arbeidsrealiteit van de Limburgse ondernemers.

MASTERPROEVEN IN SAMENWERKING MET LIMBURGSE BEDRIJVEN

De koppeling maken tussen de theorie op de universiteitsbanken en de praktijk in het bedrijfsleven: dat vinden UHasselt en VKW Limburg heel erg belangrijk. Daarom reikt de Limburgse werkgeversorganisatie elk jaar een prijs uit aan de beste Limburgse masterproef die een belangrijke toegevoegde waarde betekent voor een Limburgs bedrijf. Afgelopen jaar mochten UHasselt-studenten Hanne Croonen en Caroline Jooken van de faculteit BEW deze prijs in ontvangst nemen. In hun thesis brachten ze in kaart hoe het familiebedrijf P&V Elektrotechniek als organisatie blijft leren en groeien. Met deze specifieke case willen ze ook andere familiebedrijven *tools* aanreiken om organisationeel leren in de bedrijfscultuur in te bedden.

VOELING MET ARBEIDSREALITEIT

"De VKW-eindwerkprijs vind ik een zeer waardevol initiatief," vertelt een enthousiaste Hanne Croonen. "Hopelijk stimuleert dit ook andere studenten om hun thesis over een reëel probleem in een echt bedrijf te schrijven. Ik ervaar het zelf als een groot voordeel dat we op deze manier al tijdens onze studie in intens contact met het bedrijfsleven kwamen. Zo krijg je al voor je afstudeert voeling met de arbeidsrealiteit waar je zelf in terecht zal komen."

JUNIOR CONSULTING PROFESSIONELE CONSULTING DOOR STUDENTEN

Junior Consulting is een consultingbedrijf dat gerund wordt voor en door studenten van de faculteit *Bedrijfseconomische Wetenschappen*. Voor advies op maat in de domeinen *finance, logistiek, marketing of milieu en technologie* kunnen kmo's en andere organisaties bij deze ambitieuze studenten terecht. De studenten worden hierbij ondersteund door professionele partners en academici van UHasselt.

PRAKTIJKERVARING OPDOEN

"Voor studenten is het de ideale manier om al tijdens hun studie praktijkervaring op te doen," vertelt Nelis Terry, voorzitter van Junior Consulting. "We willen graag een brug slaan tussen de onderwijs- en bedrijfs wereld en ondernemerschap in brede zin bij studenten promoten. Door actief aan de slag te gaan met echte projecten voor echte bedrijven, ondervinden ze aan den lijve wat consulting op de werkvloer effectief betekent. Daarnaast organiseren we ook workshops waarin experts uit het bedrijfsleven studenten inleiden in hun arbeidsrealiteit. Die extra ervaring is niet alleen bijzonder nuttig en leerzaam. Het betekent ook een serieuze boost voor hun cv. Door mee te werken aan initiatieven zoals *Companies meet Talent* proberen we laatstejaars aan eerste contacten met potentiële werkgevers te helpen."

PROFESSIONELE EN LAAGDREMPelige DIENSTVERLENING

Ook de bedrijven profiteren van dit laagdrempelig initiatief, want zij krijgen professioneel consultingadvies tegen een bijzonder lage prijs. En de dienstverlening is van een hoog niveau, want de studenten worden voortdurend begeleid en ondersteund door professionals en UHasselt-professoren. Jan Ryman, commercieel directeur van Lambrechts NV is alvast enthousiast over dit initiatief: "Junior Consulting wordt door studenten gerund, maar werkt zeer professioneel. Ze bieden een mooie mix van hands-on mentaliteit, theoretische achtergrond en pragmatische insteek. Kortom, een aanrader voor iedereen die met een vraagstuk zit."

UHASSELT SPEELT EEN BELANGRIJKE ROL VOOR DE REGIO MEER KANSEN VOOR LIMBURGS TALENT MEER INNOVATIE MEER TOEKOMSTPERSPECTIEF

“Heel wat geld van de reconversie van de mijnen in Limburg is naar de verdere uitbouw van UHasselt gegaan. En dat is volledig terecht,” zegt Mathieu Verjans, nationaal secretaris van het ACV. “Het was een zinvolle investering in de toekomst van Limburg. Investeren in (hoger) onderwijs is investeren in talent. En dat brengt altijd op. Zowel voor het individu als voor de gehele maatschappij. In Limburg kampten we destijds met een ernstige onderparticipatie van jongeren aan het hoger onderwijs. Op lange termijn is dat dramatisch voor een regio. Dankzij de komst van een Limburgse universiteit hebben we het tij kunnen keren en hebben we het hoger onderwijs toegankelijker gemaakt. En gelukkig maar, anders zou de toekomst van onze regio er vandaag een stuk deprimerender uitzien.”

Hoger onderwijs voor iedereen

“Een degelijke opleiding is een belangrijke voorwaarde voor een interessante loopbaan en in de economie van vandaag kan het belang van een diploma nauwelijks onderschat worden. Daarom is het zo belangrijk dat iedereen toegang heeft tot het hoger onderwijs. In Limburg was dat lange tijd niet het geval. Onze regio heeft percentueel gezien meer arbeidskinderen en kinderen van allochtone origine. Kansengroepen voor wie de drempel naar universitaire studies vaak te hoog was. Een universiteit in eigen regio moest die drempel verlagen. Want als de stap naar hogere studies te groot was voor velen, moesten we die universiteit letterlijk dichterbij die mensen brengen. ACV en ACW hebben van in het begin mee gevochten voor een universiteit in Limburg. Wij waren belangrijke motoren die dat verhaal mee op gang getrokken hebben. En het heeft ook gewerkt! Vandaag participeren meer Limburgers dan ooit aan het hoger onderwijs in Vlaanderen.”

Nabijheid is ook vandaag nog belangrijk

“Veertig jaar geleden speelde die nabijheid een grote rol, maar ook vandaag is dat nog steeds het geval. Zeker in economisch zware tijden beïnvloedt dat de keuze voor verdere studies. Daar moeten we absoluut niet flauw over doen. In gezinnen die het financieel moeilijker hebben, is die nabijheid nog steeds een bepalende factor in de keuze van hogere studies: als je zoon of dochter in eigen regio kan studeren, scheelt dat een pak geld. In tijden van crisis zal dit alleen nog belangrijker worden.

Daarom ben ik ook zo blij dat we vandaag in Limburg ook een nieuwe, sterke faculteit Rechten hebben. Want de universiteit verrichtte al goed werk, maar het beperkte studieaanbod bleef toch een pijnpunt. Het was een hele uitdaging, want niet iedereen in Vlaanderen was meteen enthousiast over dit nieuwe Limburgse project. Maar met verenigde krachten hebben we die rechtenfaculteit toch kunnen realiseren. Ik ben er trots op dat we vanuit het ACV hier mee hebben voor kunnen vechten. En de cijfers spreken voor zich: met 1000 Limburgse rechtenstudenten mogen we dit een succes noemen. Voor ons is het nog maar eens een bewijs dat die nabijheid ook vandaag nog een rol speelt, want we snoepen geen 1000 rechtenstudenten van andere universiteiten af: neen. Door de opleiding naar onze provincie te halen, kiezen er ineens heel wat meer studenten voor Rechten.”

“ Als je ziet wat we bijvoorbeeld onder impuls van UHasselt met Limburgse en Vlaamse steun hebben kunnen realiseren met BioVille, dan mogen we terecht trots zijn.”

Trekkersrol in heel wat niches

“De aanwezigheid van een universiteit in eigen regio is niet alleen belangrijk geweest om de participatiegraad van Limburgse jongeren aan het hoger onderwijs gunstig te beïnvloeden. Ook in een bredere context heeft de universiteit haar maatschappelijke rol gespeeld. UHasselt heeft in de provincie het voortouw genomen in domeinen als LifeSciences, Energy en Zorg: ze verrichten niet alleen toponderzoek in verschillende niches, maar brengen ook heel wat partners rond de tafel. Universiteiten zijn geen eilanden meer: ze gaan partnerschappen aan met overheden, andere kennisinstellingen en grote spelers uit de industrie en de zorgsector. Ze valoriseren hun eigen onderzoeksresultaten en creëren spin-offs. Als je ziet wat we bijvoorbeeld onder impuls van UHasselt met Limburgse en Vlaamse steun hebben kunnen realiseren met BioVille, dan mogen we terecht trots zijn. Daar zijn al heel wat mooie projecten uit gekomen. Volgens sommigen misschien nog niet genoeg, maar stel je eens voor dat Limburg hier niet mee in had geïnvesteerd... Dat zou pas nefast geweest zijn voor de provincie. Dan zou onze toekomst er op dit moment nog veel slechter uit gezien hebben, want dit is echt de weg die we verder moeten uitgaan.”

Innovatie en economische groei

“De laatste jaren werden er ook heel wat interessante spin-offs opgericht: dat zijn vermarktbaar innovatieve technologieën die rechtstreeks gegroeid zijn uit de expertise van UHasselt. Dat spin-offverhaal vind ik uitermate belangrijk voor de regio. Het bewijst dat investeringen in hoger onderwijs ook sterk bijdragen tot innovatie en (potentiële) economische groei. Spin-offs zijn kweekvijvers van talent die ongelooflijke kansen geven aan hooggeschoolden. Vanuit ACV hopen wij uiteraard dat ze in de toekomst ook jobs kunnen creëren voor mensen die hun talenten eerder in hun handen hebben dan tussen hun beide oren. Dat ook de laaggeschoolden uit onze regio mee de vruchten kunnen plukken van onze investeringen in het hoger onderwijs.”

“UHasselt heeft veel middelen gekregen van de provincie, maar ze heeft ook altijd geprobeerd een *return* voor regio te realiseren. En met resultaat!”

Rol van de universiteit in de regio

“UHasselt speelt een belangrijke rol in deze regio: met haar onderwijs, onderzoek, maatschappelijke dienstverlening en valorisatie. Ze heeft ervoor gezorgd dat Limburgse jongeren vandaag meer dan ooit participeren aan het hoger onderwijs. Het onderwijs dat ze aanbiedt, is laagdrempelig en van hoge kwaliteit: dat bewijzen de lovende visitatierapporten. Op vlak van onderzoek verricht de universiteit schitterend werk in zeer specifieke niches: ook dat heeft een positieve impact op de regio. In het LifeSciences-verhaal komen onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening mooi samen. Bovendien levert de valorisatie van deze kennis hier nog eens duurzame tewerkstelling op. UHasselt heeft veel middelen gekregen van de provincie, maar ze heeft ook altijd geprobeerd een *return* voor regio te realiseren. En met resultaat! Ook in tijden van crisis zal de universiteit mee denken over een nieuwe toekomst voor Limburg. Ze zal die focus op de regio niet verliezen.” ■

KENNIS ALS GRONDSTOF OM INNOVATIE IN DE REGIO TE ONDERSTEUNEN

Wetenschap, technologie, innovatie en ondernemen zijn de hoekstenen van het beleid dat ervoor moet zorgen dat welvaart in Limburg op lange termijn kan bestendig worden. UHasselt wil hierin een belangrijke rol spelen.

Knooppunt in het innovatieweb

De universiteit brengt kennisinstellingen, overheden en bedrijven samen om onderzoeksresultaten om te zetten in reële economische activiteiten. In kennisplatformen als LifeTechLimburg en CleanTechplatform.be probeert de universiteit haar rol als knooppunt in het innovatieweb ten volle te spelen. We willen een inspirator zijn voor nieuwe ontwikkelingen in de regio en vanuit onze expertise vooruitstrevende innovaties zo goed mogelijk ondersteunen.

Innovatie in bedrijven stimuleren en ondersteunen

UHasselt slaat vaak de handen in elkaar met grote, internationale bedrijven. Door samenwerkingen met partners als Umicore en Janssen Pharmaceutica willen we ervoor zorgen dat onderzoeksresultaten, kennis en technologie zoveel mogelijk doorstromen naar de bedrijfswereld. Tegelijkertijd helpen we ook de kmo's uit de regio innoveren. UHasselt geeft hen strategisch advies om hun groeikansen te verhogen of helpt hen door (laagdrempelig) contractonderzoek om technologisch te innoveren.

Incubatoren als kweekvijvers voor innovatieve ontwikkelingen

De onderzoeksinstituten van UHasselt creëren veel innovatieve ideeën voor nieuwe en bestaande bedrijven, en scheppen een ideaal klimaat voor kennisgedreven ondernemerschap en innovatie. Met onze incubatoren BioVille en GreenVille willen die sectoren die belangrijk zijn voor de toekomst van Limburg, infrastructuur ondersteunen en kennisuitwisseling nog verder stimuleren. De incubatoren spelen een belangrijke rol voor de toekomst van de regio: het zijn kweekvijvers voor innovatieve ontwikkelingen in de domeinen van life sciences en CleanTech.

Spin-offs creëren

UHasselt investeert ook fors in haar eigen spin-offs. Elk jaar proberen we er twee op te richten. We brengen alle ingrediënten samen om die jonge ondernemingen in nieuwe sectoren een goede start te geven: we helpen bij de samenstelling van het team, investeren onze wetenschappelijke en technologische knowhow, bieden de gepaste technologische ondersteuning en gaan actief mee op zoek naar financiële middelen. Ook op die manier willen we innovatie in onze regio bevorderen.

BESTAANDE KMO'S ONDERSTEUNEN

UHasselt wil lokale kmo's blijven ondersteunen bij de ontwikkeling van nieuwe producten of diensten. Met heel concreet contract-onderzoek wil de universiteit ondersteuning bieden aan bedrijven in de regio. "En we halen daarbij de neus niet op voor kleinere projecten", vertelt rector Luc De Schepper. "Integendeel: per jaar voert de universiteit maar liefst 400 innovatiegerichte opdrachten uit voor bedrijven met een factuurbedrag onder de 2.000 euro. Dat kan gaan om een klein advies, een consultancyopdracht, een scheikundige analyse of een onderzoek met de elektronenmicroscoop."

STRATEGISCH ADVIES VOOR 263 LIMBURGSE KMO'S

Hoe bouw je in tijden van crisis je commerciële strategie verder uit? Hoe vind je geëngageerde, enthousiaste medewerkers en hoe bind je hen aan jouw organisatie? Hoe stoom je jouw kmo klaar voor een nieuwe generatie managers? En hoe breng je jouw onderliggende vennootschapsstructuur terug in lijn met het huidige fiscale landschap? Met dit soort vragen worstelen heel wat Limburgse kmo's. In het kader van het project *Strategisch Innoveren* gaf UHasselt hen via professionele consultancy heel wat nieuwe groei-impulsen. Sinds 2004 maakten al 263 Limburgse kmo's gebruik van deze professionele strategische adviesverlening.

DREMPELS VERLAGEN, GROEIKANSEN VERGROTEN

"De drempel om bij een consultant aan te kloppen, is voor kmo's vaak heel groot", vertelt projectcoördinator Tinne Lommelen. "Dankzij de overheidsfinanciering van *Strategisch Innoveren* verkleinen we die stap. Kmo's tonen de moed om hun deur open te

zetten en advies te vragen. En dat is een belangrijke voorwaarde om te kunnen blijven groeien. Dat de betrokken bedrijven achteraf vaak opnieuw aankloppen bij die consultants, doet ons veel plezier. Dat is voor ons is dat het beste bewijs dat ons project werkt."

EEN UITBREIDING VAN ONZE EIGEN R&D-AFDELING

Mondomed, een kmo uit Hamont-Achel ontwikkelt en produceert sinds 1983 poreus PVA-schuim voor de internationale markt. Dit hoogkwalitatief materiaal is vooral bekend om zijn vele toepassingen in de medische wereld zoals spalkmateriaal van Fractomed®, Coldex® wondschuim, Retractorpad® (hulpmiddel bij abdominale chirurgie), Mondocel® (post-operatief gebruik neus-keel-oren), Resomed® (heupchirurgie), Prodry® incontinentietampons. “Materiaalontwikkeling en -productie is onze *core business*,” vertelt CEO Pasquale Cimmino. “Al meer dan 20 jaar werken wij hiervoor op regelmatige basis samen met de onderzoeksgroep Toegepaste en Analytische Chemie van het Instituut voor Materiaalonderzoek (IMO-IMOMECE) van UHasselt. Zij hebben de kennis en de infrastructurele omkadering om ons hierbij professioneel te ondersteunen. Het contractonderzoek dat zij voor ons uitvoeren, betekent een belangrijke toegevoegde waarde voor ons bedrijf.”

ACADEMISCHE KENNIS OM VERDER TE INNOVEREN

“Afhankelijk van de vraag van de klant produceren we een poreus PVA-schuim voor verschillende toepassingen. Dat wij dit product zelf ontwikkelen, biedt heel wat mogelijkheden op het gebied van design en ontwikkeling van nieuwe producten. We beschikken over heel wat knowhow ter zake, maar af en toe is het handig dat we via kleinschalig contractonderzoek een beroep kunnen doen op de academische kennis van de onderzoekers bij IMO-IMOMECE om een nieuwe toepassing te kunnen maken.”

RESEARCH OM TE BLIJVEN GROEIEN

“Intussen kent professor Carleer ons materiaal in al zijn aspecten, en dat zijn er heel wat. Hij ondersteunt ons dan ook voortreffelijk bij onze ontwikkelingsprocessen. Ook wanneer er bijvoorbeeld vreemde stoffen aanwezig blijken te zijn in het materiaal, kan hij met zijn onderzoeksgroep nagaan waar de oorzaak van dit probleem ligt en hoe we dit adequaat kunnen oplossen. Onze samenwerking beperkt zich niet alleen tot chemische onderzoeken. Ook wat betreft milieuaspecten kunnen wij ons op professor Carleer beroepen, en in het verleden hebben wij via het IMO-IMOMECE van UHasselt bijvoorbeeld ook trektesten op ons spalkmateriaal Fractomed® laten uitvoeren om na te gaan bij welke kracht ons materiaal breekt of scheurt. Wij zien deze samenwerking echt als een uitbreiding van onze eigen R&D-afdeling. Een sterke research is noodzakelijk om in onze sector te blijven innoveren, competitief te zijn en te groeien.”

ONDERNEMERSUNIVERSITEIT MET GELIJKGESTEMDE ONDERNEMERS INZICHTEN OPBOUWEN EN ERVARINGEN UITWISSELEN

In 2011 richtte UHasselt en C.E.O.-Limburg de OndernemersUniversiteit op. “Het is een forum om binnen een groep van gelijkgestemde ondernemers inzichten op te bouwen en ervaringen uit te wisselen rond een centraal thema”, vertelt Piet Pauwels, decaan van de faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen. “We werken rond vier clusters: in de twee thematische clusters staan innovatie en strategie, en marketing en communicatie centraal. In de andere twee clusters richten we ons op duidelijke ondernemersdoelgroepen: de jonge starters, jonger dan veertig enerzijds en de eigenaar-ondernemers die hun bedrijf willen overgeven aan een nieuwe generatie anderzijds.”

LEREN VAN ELKAAR

“Het is erg waardevol om deze ondernemers samen te brengen: ze worstelen vaak met dezelfde thema's en leren bijzonder veel van elkaar. Professoren van UHasselt begeleiden deze thematische groepen en ondersteunen inhoudelijk. Dat creëert een win-winsituatie voor de ondernemers en voor de universiteit: de ondernemers bepalen zelf welke inhoud er behandeld wordt en dit initiatief brengt UHasselt ook veel dichterbij het Limburgse bedrijfsleven. Onze professoren voelen op dat moment meteen wat er leeft op de werkvloer.”

EENVOUDIG MAAR KRACHTIG LEERPLATFORM

“Uit de evaluaties van het eerste clubjaar mogen we alvast concluderen dat de OndernemersUniversiteit een eenvoudig maar een krachtig leerplatform is voor dynamische en toekomstgerichte ondernemers die graag wat bijleren. Door actief bij te dragen aan de opzet en de invulling van dit initiatief bevestigt de universiteit haar relevante plaats in en bijdrage aan het Limburgse innovatieweb.”

Interesse?

Surf naar <http://www.uhasselt.be/ondernemersuniversiteit>.

MET DE BESTE BOUWSTENEN KWALITEITSVOLLE PRODUCTEN MAKEN

Profel is een Belgisch familiebedrijf met vestigingen in België, Nederland en Frankrijk. De fabrikant van ramen en deuren in aluminium, pvc en hout behoort tot de allergrootste van het land. Dankzij haar gespecialiseerde productie-eenheden neemt Profel alle fasen in de fabricatie voor haar rekening. “Van ruwe grondstof tot afgewerkt product: alle ramen en deuren maken we zelf,” vertelt Luc Jans. “Ook de profielen, panelen, verluchttingsroosters, dubbelglas en de lakken worden hier geproduceerd. Op die manier kunnen we de kwaliteit echt garanderen.” Voor de ontwikkeling van de bovenste eindlaag van de profielen deed Profel een beroep op de expertise van de onderzoeksgroep Toegepaste en Analytische Chemie van het Instituut voor Materiaalonderzoek (IMO-IMOMECE) van UHasselt.

HOG EISEN AAN RAMEN EN DEUREN

“We leven in een wegwerpmaatschappij waar de omslagsnelheid van consumptiegoederen bijzonder hoog ligt,” vertelt Luc Jans. “Fabrikanten gaan voortdurend op zoek naar manieren om producten zo goedkoop mogelijk op de markt te brengen. Maar voor ramen en deuren gelden andere principes. Onze materialen moeten duurzaam zijn: ze moeten de tand des tijds goed doorstaan. De eisen die consumenten stellen aan onze producten liggen bijzonder hoog: ramen en deuren moeten duurzaam zijn, goed isoleren, lang meegaan en mooi blijven. Daar kan je alleen aan voldoen als je investeert in kwaliteitsvolle grondstoffen.”

DE SCHIL VAN HET RAAM IN EIGEN HANDEN

“Profel is al 65 jaar fabrikant van ramen en deuren. We produceerden altijd al veel onderdelen zelf, maar het afgelopen jaar hebben we ook de eindlaag van de profielen, de “schil” van het raam, in eigen handen genomen. Die eindlaag maakt echt de kwaliteit van het raam; zij zorgt ervoor dat een raam er ook na vele jaren nog mooi uitziet. Op een bepaald moment waren we niet langer tevreden over de kwaliteit van de producten die ons op dat terrein geleverd werden. Om de kwaliteit te garanderen, moesten we de lat veel hoger leggen dan wat er gebruikelijk is. En dus zijn we zelf die filmlaag gaan ontwikkelen. Daar heeft de onderzoeksgroep Toegepaste en Analytische Chemie van professor Robert Carleer van het Instituut voor Materiaalonderzoek (IMO-IMOMECE) ons voortreffelijk mee geholpen.”

KOKEN VOOR GEVORDERDEN

“IMO-IMOMECE voerde heel wat chemische analyses uit om ons product te verbeteren. Ze analyseerden drie dingen: Wat hebben we op dit moment? Waar willen we naartoe? En hoe kunnen we elke pijler, elk bestanddeel, beter maken? Je moet dat een beetje vergelijken met koken. Een kok in een sterrenrestaurant kan maar de meest verrukkelijke gerechten bereiden als hij de beste ingrediënten gebruikt. Met gemiddelde voedingswaren zal hij nauwelijks indruk maken. Zo is ook IMO-IMOMECE samen met Profel op zoek gegaan naar de beste bestanddelen die er op dit moment op de markt zijn, zonder rekening te houden met de verhoogde kostprijs die dit met zich meebrengt. Op basis daarvan hebben we een recept samengesteld om lakken en folies te ontwikkelen van een uitzonderlijk hoog niveau.”

PRODUCTVERBETERING ALS ONDERZOEKSRÉSULTAAT

“Een researchafdeling voor dit soort werk hebben we bij Profel niet. En de apparatuur die daarvoor nodig is, is bijzonder duur. Zelf die investering doen, zou niet renderen. Bij IMO-IMOMECE is die infrastructurele omkadering wel aanwezig. Die stellen zij, samen met hun kennis en expertise ter beschikking. Dat betekent een belangrijke meerwaarde voor onze productverbeteringen. Het resultaat van hun onderzoeken is ook heel concreet: hun output is onze input. De *recepten* die we vorig jaar samen ontwikkelden, zijn nu al volop in productie. En dit komt de kwaliteit van ons eindproduct enkel ten goede!”

KENNIS ALS GRONDSTOF OM INNOVATIE IN DE REGIO TE ONDERSTEUNEN

ONDERNEMEN VERSTERKT LIMBURG

De sluiting van Ford Genk is een bittere pil voor Limburg. Meer dan 4000 Fordwerknemers verliezen binnenkort hun baan en ook bij de toeleveranciers zijn er duizenden jobs bedreigd. Dat is een zware slag voor een regio die haar reconversieverleden net van zich afgeschud had, en slecht nieuws voor de Limburgse ondernemingen. Wat moet er gebeuren om Limburg opnieuw uit te bouwen tot een economisch welvarende regio? In welke sectoren moet de provincie investeren? En welke rol kan de universiteit in dit nieuwe verhaal spelen? UHasselt-magazine vroeg het aan de directeurs van de Limburgse werkgeversorganisaties: Bart Lodewyckx (UNIZO), Jos Stalmans (VKW Limburg) en Johann Leten (Voka – Kamer van Koophandel Limburg).

De sluiting van Ford Genk is een zeer zware slag voor de regio. Komt Limburg dit te boven?

Bart Lodewyckx: “De sluiting van Ford is inderdaad een mokerslag. Het directe effect op Ford-werknemers en toeleveringsbedrijven is duidelijk maar er zijn ook veel zelfstandigen, kleine en middelgrote ondernemingen die rechtstreeks of onrechtstreeks een inkomen verwerven via Ford. Ook de daaruit voortvloeiende koopkracht die belangrijk is voor de hele lokale en regionale economie zal onder druk komen te staan. Denk maar aan de horeca en de detailhandel. Het worden een paar moeilijke jaren. Maar Limburg komt dit te boven. En laat ons eerlijk zijn: we wisten dat dit vroeg of laat zou gebeuren.”

Jos Stalmans: “We zagen het inderdaad aankomen. Er is de wereldwijde economische crisis, de crisis in de automobielsector,... Bij VKW Limburg hadden we zelfs binnen CRESCO al een werkgroep opgericht “wat na de sluiting van Ford Genk?”. Maar dat het zo snel zou komen en zo drastisch... Dat had niemand kunnen voorspellen. Maar grote problemen vragen om grote oplossingen en uiteindelijk moeten we dit zien als een grote opportuniteit voor de regio.”

Johann Leten: “Limburg heeft de sluiting van de mijnen overleefd, drie afslankrondes van Ford Genk – zo’n tien jaar geleden werkten daar nog 14.000 arbeiders in plaats van 4.000, de sluiting van Philips Hasselt, de afbouw van Philips Lommel,... We hebben al voor hetere vuren gestaan en we zijn er altijd sterker uitgekomen. Dat zal ook dit keer niet anders zijn. Economisch zullen we er op termijn beter, sterker en meer gedifferentieerd uitkomen.”

Bart Lodewyckx: “Binnen een aantal jaar zeggen we wellicht inderdaad dat de sluiting van Ford een goede zaak was voor de regio. En dat het ons op het juiste moment weer nieuwe impulsen en kansen heeft gegeven. Op korte termijn slaat dit drama ons enkele jaren terug in de tijd. We moeten eerst emotioneel het stof wat laten neerdwarrelen, maar op lange termijn moeten we dit als een uitdaging zien. De sluiting komt natuurlijk op het slechts denkbare moment in een periode van laagconjunctuur, maar van de andere kant is er genoeg weerbaarheid en dynamisme bij deze ondernemers aanwezig om de uitdaging aan te gaan.”

Bart Lodewyckx:

Jos Stalmans: “Toen destijds de Kempische Steenkoolmijnen sloten, waren er geen ondernemers en kende Limburg een schrijnend tekort aan goed opgeleide mensen. Dat is nu heel anders. Vandaag hebben we een hele generatie van ondernemers die rechtstaat, die iets kan en die initiatief neemt.”

Johann Leten: “Als je kijkt in de grafieken van onze provincie, dan zie je duidelijk dat vlak na de sluiting van de mijnen in Limburg een golf van startende ondernemers is ontstaan. Veel van die bedrijven die toen zijn opgericht, zijn vandaag uitgegroeid tot belangrijke spelers in verschillende sectoren. Dat is het mooiste bewijs dat uit het puin van zo’n sluiting nieuwe groei-impulsen kunnen ontspruiten. Ondernemerschap is volgens mij de enige weg naar een oplossing.”

“ Economisch zullen we er op termijn beter, sterker en meer gedifferentieerd uitkomen.”

Jos Stalmans

Limburg heeft zijn sectoren van de toekomst gekozen. De laatste jaren heeft de provincie krachtig geïnvesteerd in kennisintensieve sectoren zoals LifeSciences, CleanTech en ICT. Is dit de weg die Limburg verder moet uitgaan?

Johann Leten: “Het is goed dat er provinciaal duidelijke keuzes worden gemaakt. En we hopen dat er de komende jaren heel wat nieuwe arbeidsmarkten worden gecreëerd in competentiepolen zoals CleanTech en energie, met de ontwikkeling van EnergyVille in Genk en GreenVille in Houthalen-Helchteren. En ook van het Wetenschapspark in Diepenbeek verwachten we veel: met BioVille, de Research Campus Hasselt en de Gaming Hub op C-Mine in Genk. Toch geloven we bij Voka - Kamer van Koophandel Limburg niet

Johann Leten

in de maakbaarheid van onze economie. Je kan als overheid niet zomaar kiezen welke sectoren de toekomst zijn. Je kan wel bepaalde sectoren gaan stimuleren en impulsen geven, maar in hoeverre rendeert dat? Want er bestaan geen goede sectoren. Er zijn enkel goede en creatieve ondernemers. En die ondernemers moet je zo goed mogelijk ondersteunen. Kijk maar naar de automobiel-sector: die doet het inderdaad helemaal niet goed meer in West-Europa, maar toch slagen ondernemers als Roland Duchâtelet erin om van Melexis, een fabrikant van computerchips voor die auto-sector, een fantastisch draaiende onderneming te maken. Of denk aan Incopack, dat destijds heel voorzichtig met een paar oud-mijnwerkers haar eerste stappen in de voedingssector zette. Vandaag zijn ze erin geslaagd om die onderneming uit te bouwen tot een

conglomeraat dat tewerkstelling biedt aan 700-800 werknemers. De voedingsindustrie mag dan niet meteen dé sector van de toekomst worden genoemd: daar werkt het wel. En zo kent Limburg heel wat gazellen: kleinschalige groeibedrijven met internationale allures. Die groeikampioenen kunnen zich ontpoppen tot onze grote bedrijven van morgen. Als Limburg hier sterker wil uitkomen bestaan er maar twee remedies: de bestaande ondernemingen koesteren en versterken, en nieuwe bedrijven aantrekken. ”

Bart Lodewyckx: “We moeten een waaier van opties open houden. Het economisch weefsel in Limburg is té divers om het beleid te richten op één of twee sectoren als topprioriteit. Het moet een EN-EN-verhaal zijn en geen OF-OF-verhaal. Een brede focus is aangewezen. Het is goed dat Limburg duidelijk de kaart trekt van groeisectoren als life sciences en CleanTech: dat is verstandig en ook noodzakelijk. Maar het mag niet het enige zijn. Je kan vandaag onmogelijk via een glazen bol voorspellen welke sectoren in de toekomst duizenden jobs en het grote groeipotentieel gaan opleveren. We kunnen niet voorspellen welke bedrijven binnen 20 jaar in de Bel20 staan. Dus mag je niet alleen inzetten op nieuwe technologie. Je moet op verschillende paarden wedden en de risico’s spreiden. En je mag zeker de bestaande bedrijven niet vergeten.”

Jos Stalmans: “De bestaande productiebedrijven, waar Limburg er heel wat van heeft, mag je inderdaad niet uit het oog verliezen. Daar moet dringend een upgrading komen, daar moeten hogeropgeleiden ingezet worden om die productie naar een hoger niveau te tillen. Ook daar moeten we op inzetten. En de overheid moet een klimaat scheppen waarin die bestaande ondernemingen kunnen blijven groeien: ze moet de loonkosthandicap wegwerpen, flexibiliteit qua arbeid invoeren, werk maken van een soepel en snel vergunningenbeleid en van beschikbare kmo-gronden. Kortom, zuurstof geven aan ondernemers.”

Dat klinkt als een duidelijke oproep naar de overheid.

Jos Stalmans: “De overheid moet de economie niet maken, maar ze moet ondernemerschap wel faciliteren. En dat doet ze op dit moment niet, of onvoldoende. De gevolgen zijn dramatisch voor vele ondernemers. Vandaar ook onze ontgoocheling omtrent de nieuwe begroting.”

Bart Lodewyckx: “De loonkost is niet de hoofdoorzaak geweest voor de sluiting van Ford Genk, maar het zal wel één van de hoofdoplossingen moeten zijn om hieruit te geraken. De berg is steil, maar vanuit welke hoek we er ook naar gaan kijken, de hellingsgraad zal dezelfde blijven. Het is belangrijk dat de rugzak van de ondernemer zo licht mogelijk wordt gemaakt.”

Johann Leten: “De loonkosten moeten dringend en drastisch naar beneden zodat we de concurrentieslag met het buitenland weer

“ De berg is steil, maar vanuit welke hoek we er ook naar gaan kijken, de hellingsgraad zal dezelfde blijven. Het is belangrijk dat de rugzak van de ondernemer zo licht mogelijk wordt gemaakt.”

kunnen aangaan. En ook de energiekosten moeten naar omlaag. Dat zijn echt de basisprincipes om ondernemerschap te ondersteunen: die loonkosten vormen de bodem van de taart. Als de bodem er niet is, dan mag je nog zoveel kersen op de taart leggen... Dan gaat het niet lukken.”

Jos Stalmans: “We moeten weer met gelijke wapens kunnen strijden om de concurrentieslag aan te gaan. En dan hebben we het niet over concurrentie met China of India, maar met buurlanden als Nederland en Duitsland. In een eigen onderzoek bij multinationals vergeleken we recent nog de vestigingen per land. Dat bevestigt nogmaals dat de loonlasthandicap op dit moment 15% bedraagt tegenover Nederland, 20% tegenover Duitsland en zelfs 30% tegenover Frankrijk. De overheid moet zich realiseren dat dit soort verschillen voor de meeste bedrijven echt onoverbrugbaar is geworden.”

Bart Lodewyckx: “Dikwijls wordt dat loonkost-verhaal door de buitenwereld ook fout geïnterpreteerd: het is niet zo dat ondernemers hun werknemers minder willen betalen. Integendeel zelfs: UNIZO heeft onlangs samen met VKW Limburg een bevraging gedaan bij de werkgevers waaruit bleek dat de meesten vonden dat hun personeel netto meer mocht verdienen. Maar op dit moment kan dat gewoon niet door de onredelijk hoge kosten en lasten die hieraan verbonden zijn. In Nederland en Duitsland verdienen mensen netto meer, maar zijn de loonkosten veel lager. Daar moet men hier in België ook dringend werk van maken.”

Is dat vooral belangrijk om nieuwe grote spelers aan te trekken of ook om bestaande lokale ondernemingen te ondersteunen?

Jos Stalmans: “Beide. Ook hier gaat het om een EN-EN-verhaal. We hebben industrie nodig om te blijven groeien en de overheid moet zowel nieuwe spelers aantrekken als dat ze haar bestaande ondernemingen moet ondersteunen. De loonkosthandicap wegwerken is voor beide partijen van cruciaal belang.”

Johann Leten: “De overheid moet ook durven inzetten op onze eigen groeikampioenen en zorgen dat lokale ondernemingen alle groeikansen krijgen en op een goede manier ondersteund worden. Lokale verankering is belangrijk. Als je investeert in de bedrijven die

er op dit moment al zijn, dan maak je jezelf minder afhankelijk van de conjunctuurgevoeligheid van de markt en van de grillen van een anonieme multinational. Want wie met de reus trouwt, kan vertrapeld worden. Bedrijven als Alro en Profel, en bedrijven van ondernemende families als Vaessen, Machiels of Emsems: die moet je koesteren.”

Bart Lodewyckx: “Kmo's zijn van enorm belang voor deze regio: 95% van de bedrijven in Limburg zijn kmo's. Zij creëren 45% van de tewerkstelling in deze provincie. En als zij groeien, resulteert dat vaak ook letterlijk in groei, in extra aanwerving van personeel. Dat is in grote multinationals wel anders. Als zij groeien, betekent dat vaak een financiële groei van het bedrijf door een efficiëntieverbetering. Met meer automatisering en met minder werknemers. De netto-aangroei van jobs is de laatste jaren voor 98% toe te schrijven op het conto van de kmo's. Hen moeten we dus alle ruimte geven om te ondernemen. En dat gebeurt op dit moment veel te weinig. Als Amerikaanse of Chinese ondernemers naar ons land komen, dan rollen we meteen de rode loper uit en staat de helikopter al klaar om hen boven Limburg rond te vliegen. Ze krijgen vaak alle mogelijke privileges terwijl onze ondernemers ongelooflijk veel moeite moeten doen om geschikte bedrijfsgronden te vinden. Laat staan om een vergunning op een redelijke termijn rond te krijgen. Terwijl die Chinees of Amerikaan binnen enkele jaren weer met de Noorderzon vertrekt.”

Johann Leten: “Dat klopt. En het is vreselijk om te moeten vaststellen dat veel ondernemingen met potentieel om die reden ook daadwerkelijk naar het buitenland verhuizen.”

Dat ondernemers nood hebben aan een ander overheidsbeleid is duidelijk. Maar welke belangrijke andere uitdagingen moeten ondernemingen aangaan om in te toekomst succesvol te kunnen blijven?

Jos Stalmans: “De industrie is volop in verandering. De focus van pure productie of assemblage verschuift naar meer geïntegreerde trajecten, met ook meer onderzoek en ontwikkeling in het proces. Onze ondernemingen moeten dus blijven innoveren om het verschil te kunnen maken. Ook daar moeten ze gevoed worden. Een sterke

universiteit is hierbij heel belangrijk. Ook in CRESCO, de hefboomgroep voor ondernemend Limburg waarbij VKW Limburg concreet nieuwe groei-impuls voor de Limburgse economie wil realiseren en dus ook nadenkt over de toekomst van onze regio, is UHasselt een belangrijke partner.”

Bart Lodewyckx: “UHasselt heeft de laatste jaren een mooi ontwikkelingstraject afgelegd en we mogen echt tevreden zijn over de rol die de universiteit in onze regio vervult. Dat onze universiteit haar maatschappelijke rol meer en meer speelt, blijkt ook duidelijk uit de aanstelling van BEW-decaan Piet Pauwels als expert in het expertenteam voor het Strategisch ActiePlan Limburg2. UHasselt denkt actief mee na over de toekomst van onze regio, geeft impulsen rond bepaalde sectoren en brengt partners bij elkaar. Als je kijkt naar de rol die de universiteit gespeeld heeft op het terrein van life sciences: dat is werkelijk impressionant.”

Johann Leten: “Voka – Kamer van Koophandel Limburg mocht al vaker een beroep doen op de expertise van UHasselt: we maakten samen de Toekomstindicator die de economische toekomst van onze regio in kaart brengt, en zetten een studie op om het exportgedrag en de prestaties van Limburgse kleine en middelgrote ondernemingen te inventariseren. Met die resultaten kunnen de ondernemers, en het beleid meteen wat. En het onderzoek dat ze verrichten is state-of-the-art. Dat moeten ze in de toekomst ook gewoon blijven doen. Het is bijzonder positief dat de universiteit de laatste jaren haar knowhow steeds meer naar de markt brengt. Door samenwerkingsverbanden met lokale en grote bedrijven, door valorisatietrajecten en door de oprichting van hun eigen spin-offs. Zo versterken ze de markt. En die markt heeft meer en meer nood aan die academische input. Die kruisbestuiving is bijzonder belangrijk voor de toekomst van Limburg. Daar kunnen we elkaar, en de regio echt versterken.”

Jos Stalmans: “Twee weken geleden bezocht ik met tien Nederlandse en tien Belgische ondernemers de Wetenschapspark in Diepenbeek en de ondernemers waren stuk voor stuk onder de indruk van wat er daar gebeurde. Dat gaat echt om waardevolle innovatieve projecten die een belangrijke meerwaarde voor de markt kunnen opleveren. Jammer genoeg is dat bij vele bedrijven nog te

“ Als researchresultaten meer en meer kunnen doorsijpelen naar de industrie en naar lokale ondernemingen, wordt de hele regio daar beter van.”

weinig bekend. Veel lokale ondernemingen weten nog te weinig wat de universiteit voor hen zou kunnen betekenen.”

Bart Lodewyckx: “Dat klopt. Daar moeten we de volgende jaren nog meer werk van maken: vanuit de universiteit, maar ook vanuit de werkgeversorganisaties moeten we lokale bedrijven nog beter informeren over wat er aan de universiteit allemaal gebeurt. We moeten die brug slaan tussen de academische wereld en het bedrijfsleven, want ik ben ervan overtuigd dat we door de krachten te bundelen nog veel sterker kunnen worden. Als researchresultaten meer en meer kunnen doorsijpelen naar de industrie en naar lokale ondernemingen, wordt de hele regio daar beter van.”

Jos Stalmans: “Onze economie steunt steeds meer op kennis. Hierdoor worden onderwijs en onderzoek ook alsmaar belangrijker. De markt heeft nood aan goed opgeleide professionals en bedrijven hebben nood aan innovatie. In het nieuwe toekomstverhaal voor Limburg is dus ook een belangrijke rol weggelegd voor UHasselt. Enkel wanneer we met alle regionale actoren de krachten bundelen, maken we van Limburg opnieuw een sterke regio.” ■

MEE BOUWEN AAN EEN ECONOMISCH WELVARENDE REGIO

De belangrijkste meerwaarde van een universiteit voor de regio is zonder twijfel de maatschappelijke meerwaarde. De universiteit als inspirator voor nieuwe uitdagingen, als motor voor veranderingen, als knooppunt in het innovatieweb.

Samenwerken met bedrijven

Toch vormt, naast onderwijs en onderzoek, ook de uitbouw van een regionaal innovatiesysteem een belangrijke pijler voor UHasselt. Door samen te werken met bedrijven en de aanwezige kennis maximaal te benutten wil de universiteit, direct en indirect, mee bouwen aan de economische ontwikkeling van de regio.

Inzetten op valorisatie

UHasselt zet sterk in op valorisatie: de activiteiten van ons TechTransferOffice zijn daar het bewijs van. Ook met onze eigen spin-offs en de incubatoren GreenVille en BioVille willen we vanuit onze expertise nieuwe sectoren in de regio mee ondersteunen en het innovatief ondernemersklimaat in Limburg nog verder stimuleren.

NIEUWE FINANCIERING VOOR BELOFTEVOLLE UHASSELT-SPIN-OFFS

Het Vlaams Gewest en Arkiv investeringsfonds KMOFIN2 (UHasselt-LRM-PMV) investeren in totaal 1.3 miljoen euro in twee jonge, beloftevolle Limburgse hightechbedrijven. Camargus, een spin-off van UHasselt iMinds, krijgt 823.422 euro om met zijn unieke cameravirtualisatie-technologie aan een internationale veroveringstocht te beginnen. UHasselt/IMEC-spin-off Lumoza, die gespecialiseerd is in de ontwikkeling van drukbare elektronica, krijgt 500.000 euro voor de uitbouw van een nieuwe productie-unit in Genk. “Die investering is een goede zaak voor onze spin-offs en voor de provincie”, zegt Ann-Pascale Bijmens, directeur van de TechTransfer Office (TTO) van UHasselt. “Zo trekt UHasselt volop de kaart van marktgerichte valorisaties die kunnen bijdragen tot de groei van de innovatiesector in Limburg.”

CAMARGUS

16-KOPPIG CAMERASYSTEEM GEEFT NIEUWE DIMENSIE AAN SPORTWEDSTRIJDEN

Camargus werd in oktober 2011 opgericht in de schoot van het UHasselt Expertisecentrum voor Digitale Media (EDM) en Androme, de oudste spin-off van de universiteit. De kersverse spin-off ontwikkelde een 16-koppig camera-systeem waarmee één camera op hetzelfde moment 16 verschillende beelden kan vastleggen. Een innovatieve techniek die het afgelopen jaar al op heel wat interesse kon rekenen in binnen- én buitenland. “Steeds meer clubs, sportfederaties en eigenaars van stadions streven naar een grotere inhoudelijke controle van wedstrijden of trainingen en naar effectievere spelersanalyse door middel van video-opnames”, zegt CEO Tom Mertens. “Dankzij onze panoramische multicamera-infrastructuur kan zowat alles vastgelegd worden. De controle over de creatie en het beheer van de audiovisuele content ligt bovendien volledig bij de gebruiker.”

van 823.422 euro. Het Spin-off Financieringsinstrument van het Vlaams Gewest investeert 500.000 euro, KMOFIN2 tekent voor 300.000 euro en een privé-investeerder (Invest BVBA) voor 23.422 euro. CEO Tom Mertens is alvast een tevreden man. “De financiering laat Camargus toe om een sleutelrol te spelen in het creëren, beheren en analyseren van video voor sport. Met onze technologie kunnen we nieuwe toepassingen ontwikkelen.”

VIDEO VOOR SPORT NAAR EEN HOGER NIVEAU TILLEN

Camargus tekende intussen al een distributiedeal met een partner in Dubai. Voor de verdere wereldwijde lancering van zijn hoogtechnologische camera-productielijn krijgt het bedrijf nu een financiering

LUMOZA

RECLAMEBOODSCHAPPEN HIGHLIGHTEN

UHasselt-spin-off Lumoza wist zich dit jaar al als slimme starter in de kijker te werken: Vacature nam Lumoza op in een lijst van de 10 meest veelbelovende technologietopper-in-spe. Het bedrijf ontwikkelt drukbare elektronica en brengt op dit moment onder meer banners tot 100 m², boeken, dvd's, verpakkingen en stickers met lichtgevende technologie op de markt. “Door de boodschap of afbeeldingen te laten oplichten, blaas je traditionele reclame- en verpakkingsmiddelen nieuw leven in,” zegt CTO Wouter Moons. De bedrijfslogan *Highlight Your Message* werd alvast alle eer aangedaan met een gigantisch, oplichtend reclamebord voor autofabrikant Opel in Keulen. Een tastbaar bewijs van Lumoza's ontlukende internationale reputatie.

Investeringsfonds KMOFIN2 injecteert een bedrag van 500.000 euro in Lumoza voor de uitbouw van een nieuwe productie-unit in Genk-Zuid. “Op die manier kunnen we de kwaliteit van onze producten verder verbeteren en sneller markt klaar maken.”

UHASSELT BEREKENT IMPACT VAN SLUITING FORD GENK OP LIMBURGSE EN VLAAMSE ECONOMIE

Na de sluiting van Ford Genk gaan in Limburg meer dan 8.000 arbeidsplaatsen verloren. De Limburgse werkloosheidsgraad stijgt hiermee met bijna 30%. Daarnaast kampt de provincie met een welvaartsverlies van 2.6 tot 2.9% van het Limburgse BBP en daalt de groei van de arbeidsproductiviteit met 10.9%. Een nieuwe job dichtbij huis vinden, belooft moeilijk te worden voor de ontslagen Fordwerknemers. Dat blijkt uit de impactstudie over het vertrek van Ford, die UHasselt uitvoerde.

KRATER IN DE LIMBURGSE ECONOMIE

De dag nadat de sluiting van Ford Genk in de pers bekend werd, gaf de UHasselt haar onderzoeksinstituut KIZOK de opdracht om een economische impactstudie over de sluiting te maken. “Iedereen in Limburg voelde immers aan dat deze sluiting een behoorlijke krater zou slaan in de Limburgse economie. Maar hoe groot is die krater precies? Als belangrijkste kennisinstelling in Limburg zag UHasselt het als haar maatschappelijke plicht om die vraag te beantwoorden”, zegt rector Luc De Schepper

EEN ANALYSE, GEEN BELEIDSVORSTELLEN

“Het was niet de bedoeling om met deze studie beleidsvoorstellen aan te reiken – dat is immers de taak van de Task Force -, wél om in kaart te brengen hoe diep de economische put is die wordt gegraven door de fabriekssluiting”, zeggen auteurs professor Ludo Peeters en professor Mark Vancauterem van het UHasselt-Kenniscentrum voor Ondernemerschap en Innovatie (KIZOK). De impactstudie schetst het worstcase-scenario en houdt dus geen rekening met steun- of andere maatregelen om de pil te verzachten. “Het voordeel van deze benadering is dat beleidsmakers inzicht verwerven in de omvang van de initiële uitdaging waarvoor ze geplaatst worden en dus ook in de middelen die minimaal moeten ingezet worden om de put te dempen,” aldus de professoren.

1 BANENVERLIES BLIJFT NIET BEPERKT TOT LIMBURG

Met de sluiting van Ford Genk verdwijnen niet alleen 8.195 arbeidsplaatsen in Limburg (4.337 bij Ford Genk, 2.816 bij de toeleveranciers en 1.042 door de effecten van koopkrachtverlies). Ook elders in Vlaanderen gaan 3.564 bij toeleveringsbedrijven verloren. In Limburg stijgt de werkloosheidsgraad van de beroepsbevolking hierdoor van 6.8% naar 8.8%. Dit is een stijging van bijna 30%.

2 WELVAARTSVERLIES VAN 875 MILJOEN EURO IN VLAANDEREN

In Limburg leidt het vertrek van Ford tot een welvaartsverlies van 590 miljoen euro. Elders in Vlaanderen gaat het nog eens om een verlies van 210 miljoen euro. Als we hier het koopkrachtverlies bij rekenen dat het verlies van banen veroorzaakt, dan komen op een totaal welvaartsverlies van 644.1 miljoen euro in Limburg en 875.1 miljoen euro in Vlaanderen als geheel.

3 KOOPKRACHTVERLIES LEIDT TOT EXTRA BANEN- EN WELVAARTSVERLIES

Als werknemers hun inkomen verliezen, gaan ze automatisch ook minder uitgeven. Hierdoor dalen de consumptieve bestedingen in Limburg met 140 miljoen. Deze terugval leidt op haar beurt tot het bijkomend verlies van een 1.000-tal jobs in Limburgse sectoren die overwegend niet aan Ford Genk toeleveren. Ook de welvaart daalt hierdoor nog extra met 60 miljoen euro.

4 BEGROTINGSTEKORT FEDERALE OVERHEID NEEMT TOE MET 466 MILJOEN EURO

Door een daling van de bruto toegevoegde waarde van 875 miljoen euro vermindert het federale begrotingssaldo met 0.125% van het Belgische BBP. Dit komt overeen met een verhoging van het federale begrotingstekort van ongeveer 466.1 miljoen euro.

5 DALING LIMBURGSE PRODUCTIVITEITSGROEI VAN 10.9%

In 2011 lag de groei van de arbeidsproductiviteit (in termen van toegevoegde waarde) in Limburg op 0.87%. De Limburgse automobielenijverheid droeg voor 37.8% bij aan deze sterke productiviteitsstijging. De autoassemblage en de twee belangrijkste toeleverende sectoren behoren tot de Top-5 van de snelst groeiende sectoren in Limburg (periode 2007-2011). In een scenario waarbij Ford Genk en zijn belangrijkste toeleveranciers uit de markt verdwijnen, zou de Limburgse productiviteitsgroei met 10.9% dalen.

6 TE WEINIG GEPASTE JOBS VOOR FORDWERKNEMERS OP LIMBURGSE ARBEIDSMARKT IN VERHOUDING TOT HET AANTAL WERKZOEKENDEN

Ontslagen Fordwerknemers in het oostelijke deel van de provincie zullen het erg moeilijk hebben om een job te vinden die nauw aansluit bij hun ervaring en competenties. Het vacatureaanbod is er relatief klein en de competitie – omwille van de vele andere getroffen Fordwerknemers die er wonen – relatief groot. Een belangrijk deel van hen zal dus minstens genooddakt zijn om over langere afstanden te pendelen voor een gepaste baan.

Benieuwd naar het volledige rapport?

Surf dan naar www.uhasselt.be/Impactstudie-Ford

BLIJVEN INVESTEREN IN GROEIGERICHTE SECTOREN

“DE WEG IS INGESLAGEN. DE KEUZES ZIJN GEMAAKT. NU MOETEN WE VOORUIT!”

Limburg leek volledig hersteld na de reconversie van de mijnen. De werkloosheidscijfers in de provincie evolueerden positief en nergens in Vlaanderen werden er meer kmo's opgericht. Limburg investeerde bovendien krachtig in kennisintensieve sectoren als life sciences, CleanTech en ICT. De toekomst van de regio zag er rooskleurig uit. LRM noemde zichzelf al een tijdje niet meer de *Limburgse ReconversieMaatschappij*, maar de *Limburgse Investeringsmaatschappij*. En dan kwam op 24 oktober ineens die klap van Ford: 10.000 jobs werden met één veeg van tafel geveegd. “De sluiting van Ford komt veel te vroeg,” vertelt Stijn Bijmens, algemeen directeur van LRM, “maar we zijn niet terug bij af. We hebben al volop geïnvesteerd in de toekomst. We hebben onze sectoren gekozen. Er zijn al heel wat inspanningen geleverd. Dit is de weg die we verder uit moeten gaan.”

“CleanTech een belangrijk verhaal is voor Limburg. Het is een sector die heel wat bijkomende jobs kan creëren: zowel voor hooggeschoolden als voor laaggeschoolden.”

Voluit blijven inzetten in groeisectoren

“Limburg heeft de afgelopen jaren niet stil gezeten. We zetten fors in op groeisectoren zoals life sciences, CleanTech en ICT. We investeerden in infrastructuur en in onderzoeksexpertise. Er is al flink gezaaid. De fundamenten zijn er, en ze zijn goed, maar op dit moment zijn die innovatieve bedrijven en sectoren in Limburg nog te embryonaal om meteen het verlies van duizenden jobs te compenseren. Zo'n sluiting komt natuurlijk altijd te vroeg, maar dit is wel echt te vroeg. Binnen vijf jaar zou het absorptievermogen van de nieuwe sectoren al heel wat groter geweest zijn om zo'n schok op te vangen, maar jonge bedrijven hebben tijd nodig om te groeien. We moeten verder op de ingeslagen weg. Dat staat buiten kijf, maar daarbovenop moeten we nu ook nog nadenken over hoe we 10.000 jobs op korte termijn kunnen opvangen. Dat is geen eenvoudige denkoefening.”

Inspelen op maatschappelijke uitdagingen

“Niets is zo moeilijk als jobs creëren in een dalende markt. Wil je tewerkstelling realiseren? Dan moet je op zoek gaan naar groei-gerichte sectoren. In Limburg hebben we onze groeisectoren al jaren geleden zorgvuldig gekozen. We hebben die denkoefening al gemaakt. En in welke sectoren zit er vandaag nog groei? In alles wat met de grote maatschappelijke uitdagingen te maken heeft. Een belangrijk verhaal vandaag is dat van het energievraagstuk, de transitie naar hernieuwbare energie en het tekort aan materialen. Daar zitten we in het domein van CleanTech. Een tweede maatschappelijke uitdaging is onze ouder wordende bevolking en de betaalbaarheid van de zorg in ons land. Alles wat rond life sciences draait. En een derde trend is de toenemende digitalisering van onze maatschappij. Digitaal is het nieuwe normaal. We verwachten dat alles digitaal raadpleegbaar is en gaan daar steeds verder in. Daar liggen nog oneindige opportuniteiten in het verschiet. Opportuniteiten die op termijn ook echt jobs kunnen opleveren.”

CleanTech, een belangrijk verhaal voor Limburg

“Als je berichten leest in de krant als ‘groene economie kan 30.000 extra jobs opleveren’, dan moet je daar heel omzichtig mee omspringen. Zo'n statement is veel te algemeen om nuttig te zijn, want: wat is groene economie? Elk industrieel bedrijf houdt zich bezig met groene thema's, de hele bouwsector is vandaag een groene sector, want ook dat draait allemaal om K-waarden tegenwoordig. ‘Groene economie’ is een containerbegrip geworden en op dit moment moet je voorzichtig zijn met het creëren van te hoge verwachtingen. Maar het is natuurlijk wel zo dat CleanTech een belangrijk verhaal is voor Limburg. Het is een sector die heel wat bijkomende jobs kan creëren: zowel voor hooggeschoolden als voor laaggeschoolden. Al heel vroeg heeft onze provincie de opportuniteiten hiervan ingezien. Wij hebben EnergyVille en binnenkort ook GreenVille. En iCleanTech vzw komt ook naar onze provincie. Limburg heeft heel wat troeven op dit terrein: we hebben niet alleen het imago van een heel groene provincie, maar we hebben ook nog de ruimte. En voor projecten rond hernieuwbare energie, of het nu om biomassa, wind of zon gaat, heb je nu eenmaal veel ruimte nodig. We hebben ook heel wat onderzoeksexpertise in huis en zijn bovendien een hechte regio: de distributienetbeheerder is in onze provincie nog steeds Infrax, waar andere regio's vaak naar Parijs moeten om iets gedaan te krijgen op het net. Ook dat maakt een verschil. Het maakt van Limburg het perfecte Vlaamse CleanTech-centrum. Daar willen we in de toekomst dan ook voluit op blijven inzetten.”

Life sciences, een sector met veel potentieel

“Life sciences is een andere sector waar we in Limburg veel van verwachten de volgende jaren. De sector LifeTech was in Vlaanderen al zeer succesvol in Gent en Leuven, maar we zijn er ook in geslaagd om ook Limburg op dat domein op de kaart te zetten. We hebben al mooie successen geboekt: in onze provincie zijn er

op dit moment al een 15tal echte biotechbedrijven die potentieel hebben en voluit groeien. In dat succesverhaal heeft UHasselt een belangrijke rol gespeeld: zonder hun onderzoeksexpertise en de inspanningen van de universiteit op dit terrein was dit niet haalbaar geweest. De maatregelen en investeringen van de Vlaamse overheid en de provincie hebben dit verhaal mee ondersteund. Want wat heb je nodig om te kunnen groeien in zo'n kennisgedreven sector als life sciences? Aangepaste infrastructuur, een sterk onderzoekspotentieel een goed Vlaams klimaat. Ook op dat terrein zitten we in Limburg dus goed."

Geen sterke regio zonder een sterke universiteit

"We trekken in Limburg volop de kaart van kennisgedreven, innovatieve sectoren als CleanTech, life sciences en ICT. Om in die nieuwe branches echt een voortrekkersrol te kunnen spelen, hebben we een sterke universiteit nodig. UHasselt neemt die maatschappelijke rol ook volop op zich en is vastbesloten een *return* voor de regio te betekenen. De volgende jaren zal het nog belangrijker zijn dat zij in Limburg haar verantwoordelijkheid neemt.

“ **Limburg heeft ingenieurs en wetenschappers nodig om uit dit dal te geraken.**”

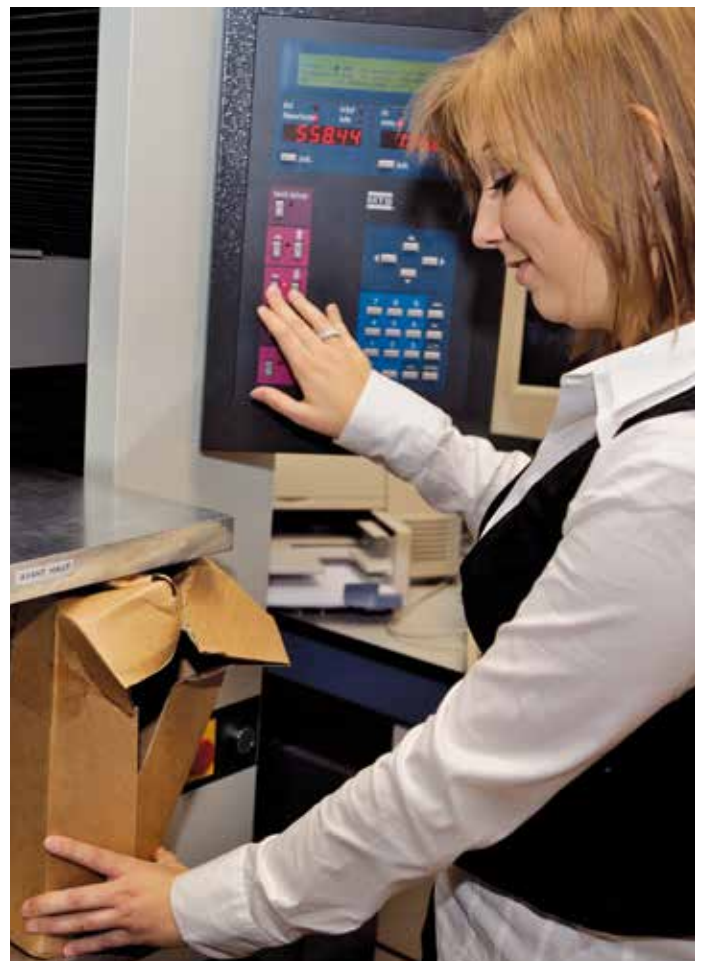
In de eerste plaats moet de universiteit zorgen dat ze de juiste profielen op de arbeidsmarkt brengt: als wij in Limburg duidelijke keuzes maken voor bepaalde sectoren, dan moet de universiteit zorgen dat zij het talent kan leveren dat hierop aansluit. De klemtoon moet volgens mij echt liggen op technische en wetenschappelijke profielen. Als UHasselt studenten werft, moet ze haar pijlen de komende jaren echt op deze terreinen richten. De vraag van bedrijven en de instroom van studenten moeten nog beter op elkaar afgestemd worden. Op dit moment is daar een serieuze mismatch aan de wetenschappelijke kant. De inkanteling van de hogescholen biedt op dit terrein een aantal extra opportuniteiten, want nu krijgt UHasselt ook een ingenieursopleiding. En Limburg heeft ingenieurs en wetenschappers nodig om uit dit dal te geraken."

Valorisatiegericht onderzoek, marktgericht en met de focus op jobs

"De laatste jaren heeft UHasselt meer en meer ingezet op valorisatie van haar onderzoek. Een positieve evolutie die ze ook de volgende jaren moet volhouden. Op dit moment mag onderzoek zeker geen *l'art pour l'art* worden, maar moet men zich bezighouden met marktgericht onderzoek dat valorisatiepotentie heeft en jobs kan opleveren.

De laatste jaren werden er al heel wat spin-offs gecreëerd en dat is een goede zaak, want spin-offs kunnen een bron zijn van duurzame tewerkstelling. Wij hebben vanuit LRM mee het investeringsfonds KMOFIN2 gerealiseerd en we willen hier ook in de toekomst verder in blijven realiseren. Maar misschien moeten we de klemtoon wat verschuiven. Misschien moeten we niet kost wat kost elk jaar twee nieuwe spin-offs willen oprichten, maar nog meer stilstaan bij de toegevoegde waarde van deze innovatieve bedrijven voor de lokale economie. Hoeveel jobs kunnen die spin-offs opleveren? En hoe lang leven ze? Als zo'n spin-off na twee jaar al vereffent, dan moeten we ons vragen stellen over het rendement van dat IWT-geld. We moeten hier nog meer uitgaan van de impact op duurzame tewerkstelling voor de regio.

In dit nieuwe verhaal voor Limburg zal UHasselt een belangrijke rol spelen. Die speelt ze ook op dit moment al: ze heeft die brede focus op de regio, ze neemt haar verantwoordelijkheid op dit terrein. Ze heeft de kennis, de onderzoeksexpertise en het internationale netwerk. Om van Limburg opnieuw een sterke regio te maken, hebben we ook een sterke universiteit nodig." ■

LIMBURG HELPEN UITBOUWEN TOT HET CENTRUM VAN CLEANTECH

Limburg is de meest groene provincie van Vlaanderen. Dat groene karakter gebruikten we in het verleden al succesvol om tal van toeristische en economische activiteiten te ontwikkelen. We waren de eerste provincie met een fietsroutenetwerk en we hebben als enige in België een eigen nationaal park in onze achtertuin.

Limburg, hét centrum van CleanTech

Ook op ecologisch vlak speelde Limburg een pioniersrol: ons provinciebestuur was in 2008 het eerste dat een klimaatneutrale belofte uitsprak. Limburg heeft met EnergyVille en GreenVille twee beloftevolle CleanTechincubatoren en levert op die manier een belangrijke bijdrage aan deze nieuwe sector. Ook iCleanTechVlaanderen wordt binnenkort vanuit onze provincie gecoördineerd. Vanuit de universiteit willen we de voorgrond die Limburg op dit terrein heeft, mee helpen consolideren en verder uitbouwen. UHasselt trekt volop de kaart van “Limburg, groene provincie” en wil Limburg helpen positioneren als hét centrum van CleanTech.

De provincie Limburg en UHasselt: partners met dezelfde missie

UHasselt ent haar onderwijs- en onderzoeksbeleid op het strategische plan voor de provincie Limburg. In de nabije toekomst wil de universiteit nieuwe opleidingen inrichten rond dit CleanTech-verhaal. De onderzoekers van het Centrum voor Milieukunde (CMK) proberen met hun Field Research Centre in het Nationaal Park Hoge Kempen een belangrijke wetenschappelijke bijdrage te leveren aan het onderzoek rond biodiversiteit en klimaatverandering. Ook heel wat andere onderzoekers verrichten, in multidisciplinaire teams, innovatieve research rond boeiende CleanTech-ontwikkelingen. UHasselt richtte een CleanTechplatform op in onze provincie en wil ook in het Vlaamse iCleanTech vanuit haar onderzoeksexpertise een belangrijke rol spelen. Met de incubator GreenVille wil de universiteit ook de innovatieve valorisaties in dit domein nog verder stimuleren.

GREENVILLE, CENTRE OF CLEANTECH

Op 23 november werd GreenVille plechtig geopend. De oude mijnbouwsite in Houthalen-Helchteren, die herinnert aan het grootste mijnverleden van Limburg, ambieert hét centrum van de schone technologie van de toekomst te worden, “De aanwezigheid van sectorspecifieke incubatoren is een duidelijke troef voor het Limburgse acquisitiebeleid,” zegt Stijn Bijns, algemeen directeur van LRM. “GreenVille past perfect in het rijtje van andere LRM-investeringen zoals Research Campus Hasselt, BioVille en EnergyVille. Bovendien zal GreenVille een belangrijke rol spelen in de uitbouw van Limburg tot een Europese CleanTechregio.”

NIEUWE NODEN IN ONDERWIJS, RAAKVLAKKEN IN ONDERZOEK

Ook UHasselt is overtuigd van de meerwaarde van GreenVille voor de regio. “CleanTech is een belangrijk verhaal voor Limburg. Het ligt helemaal in de lijn van ons DNA: Limburg is een groene provincie die altijd het voortouw heeft genomen op dit terrein,” zegt rector Luc De Schepper. “Vanuit de universiteit willen wij GreenVille ondersteunen op verschillende terreinen: in de eerste plaats willen wij onderzoeken welke nieuwe opleidingen we kunnen inrichten rond CleanTech zodat wij passende profielen op de arbeidsmarkt kunnen brengen. In de Raad van Bestuur van de provinciale antenne van I-CleanTechVlaanderen vzw willen we een actieve rol opnemen en mee denken over onze bijdrage in dit groene verhaal. Op het gebied van onderzoek zijn er al heel wat raakvlakken: ons Instituut voor Materiaalonderzoek (IMO) verricht innovatief onderzoek op het terrein van zonne-energie en herlaadbare batterijen. Het Centrum

voor Milieukunde (CMK) bestudeert op een hoog niveau biodiversiteit, klimaat en ecosysteemdiensten. En ook in het onderzoek van ons Instituut voor Mobiliteit (IMOB) speelt het groene verhaal een belangrijke rol. Ook in de toekomst willen we nagaan hoe we vanuit het onderzoek van de universiteit een bijdrage kunnen leveren aan GreenVille.”

PARTNERS SAMENBRENGEN

“In het CleanTechplatform Limburg speelden we al een trekkersrol: we brachten heel wat belangrijke actoren – industrie, overheden en kennisinstellingen – bij elkaar om zo mooie projecten op te zetten met een duidelijke meerwaarde voor de provincie. Dat regionale platform willen we in de toekomst nog verder omvormen tot een ecosysteem, een open sectorplatform zoals LifeTechLimburg. Vanuit die rol willen we nog meer partners samenbrengen en activiteiten en congressen rond CleanTech organiseren.”

NIEUWE CLEANTECH-OPLEIDINGEN IN THE PIPELINE

Limburg heeft de ambitie om het centrum van CleanTech in Vlaanderen te worden. Daar willen UHasselt en de hogescholen de provincie graag bij ondersteunen door het hoger onderwijsaanbod hierop af te stemmen en specifieke opleidingen in deze niche in te richten.

CleanTech is een nieuwe, innovatieve en uitermate kennisgedreven sector. Nu Limburg volop de kaart trekt van CleanTech als

nieuwe industrie, willen UHasselt en de hogescholen ervoor zorgen dat ze afgestudeerden met de juiste profielen op die arbeidsmarkt brengen. Op die manier wil het hoger onderwijs inspelen op de veranderende vraag van de bedrijven. Specifieke bachelor- en masteropleidingen in deze boeiende groeisector zouden ook een belangrijke aantrekkingspool kunnen vormen voor studenten en onderzoekers van buiten de provinciegrenzen.

SCHOUDERS ONDER REGIONALE INITIATIEVEN

EEN SCHONER MILIEU, MINDER VERBRUIK, MINDER VERSPILLING VAN ENERGIE COLLECTIEF CLEANTECH REALISATIEPLAN GENK-ZUID

Het bedrijventerrein Genk-Zuid is het derde grootste industriegebied van Vlaanderen. En duurzame ontwikkeling mag dan niet hun *core business* zijn, als de bedrijven inzien dat je door innovatieve samenwerkingen niet alleen milieuwinst, maar ook financiële meerwaarde kan realiseren, zijn ze wel geïnteresseerd in duurzame ontwikkeling. Dat vonden UHasselt, de stad Genk en de POM Limburg toen ze het Collectief CleanTech Realisatieplan Genk-Zuid opzetten.

SAMENWERKING IS DE SLEUTEL TOT SUCCES

“Hoe creëer je duurzame waarden en innovatieve samenwerkingen op het industrieterrein van Genk-Zuid? Op die vraag probeerden we een antwoord te formuleren,” vertelt Sarah Elshout, wetenschappelijk medewerkster van het Centrum voor Milieukunde (CMK) van UHasselt. “Door samen te werken rond thema’s als afval, water, materialen en energie kunnen bedrijven heel wat kosten besparen en zet je tegelijkertijd voluit in op duurzame ontwikkeling. Zo creëer je een win-winsituatie voor alle partijen.”

“Op nieuwere industrieterreinen worden de krachten al veel meer gebundeld. In Waterschei denkt men bijvoorbeeld aan het oprichten van een centraal afvalpark, terwijl de meeste bedrijven in Genk-Zuid nog afzonderlijke afvalcontainers gebruiken. Door dat soort eenvoudige samenwerkingen, of door bijvoorbeeld samen duurzame energie aan te kopen, kan je enorm veel kosten besparen. Daar wilden we de bedrijven in Genk-Zuid rond sensibiliseren.”

VERTREKKEN VANUIT NODEN VAN BEDRIJVEN

“In dit project kozen we resoluut voor een bottom-upaanpak. Onderzoekers van UHasselt zijn in de eerste plaats het gesprek aangegaan met de verschillende bedrijven om op die manier heel goed hun noden in kaart te brengen. In wat soort samenwerkingen zijn zij geïnteresseerd? Waar hebben zij precies behoefte aan? Van daaruit hebben we enkele concrete projecten opgezet. De stad Genk heeft in dit project echt een trekkersrol gespeeld, Quares zette haar schouders onder de praktische uitvoering. De universiteit heeft vooral inhoudelijk haar expertise ter beschikking gesteld: we hebben de noden van de bedrijven in kaart gebracht, de verschillende partijen samengebracht, workshops over verschillende thema’s georganiseerd en het leertraject nauwgezet bijgehouden zodat ook andere bedrijventerreinen – die met dezelfde thema’s worstelen - met deze input aan de slag kunnen.”

PROVINCIALE CLEAN-TECH-SPEER- PUNTDOMEINEN ONDERSTEUNEN

VAN HET ZWARTE GOUD NAAR HET GROENE GOUD

I-CleanTech Vlaanderen vzw vestigde zich op Limburgse bodem: de Vlaamse CleanTechpoot vond onderdak in GreenVille, Houthalen-Helchteren. Om maximale resultaten te kunnen boeken in heel Vlaanderen, werkt de vzw ook actief samen met de provinciale overheden. Per provincie werd een eigen CleanTechantenne

opgericht, met elk haar eigen speerpunt domeinen. Limburg koos resoluut voor **energienetten (geothermie en smart grids) en Enhanced Landfill Mining**. UHasselt wil de provincie ondersteunen bij de uitbouw van deze speerpunt domeinen.

ENHANCED LANDFILL MINING OP REMOSITE KAN HONDERDEN JOBS CREËREN EEN ANDERE KIJK OP STORTPLAATSEN

De Remosite in Houthalen-Helchteren herbergt meer dan 15 miljoen ton afval. Bijna de helft hiervan kan nog als materiaal gerecupereerd worden. En ook de resterende afvalstoffen kunnen opnieuw gebruikt worden voor hoogefficiënte energetische valorisatie. Daarmee heeft Limburg heel wat waardevolle grondstoffen in handen. Met het Closing-the-Circle-project willen de onderzoekspartners van het Enhanced Landfill Mining (ELFM)-consortium alle opgeslagen afval de volgende 20 jaar valoriseren en de Remosite opnieuw ontwikkelen tot een duurzaam natuurgebied. Dit project schept mooie opportuniteiten voor de regio: Limburg kan haar expertise rond milieutechnologie nog naar een hoger niveau tillen en een wereldwijd competence center voor Landfill Mining opbouwen. Herbruikbare materialen kunnen efficiënt gerecupereerd worden en opnieuw in omloop gebracht worden. Door toepassing van de plasmatechnologie kunnen de resterende afvalstoffen groene elektriciteit produceren voor 200.000 gezinnen gedurende 20 jaar. En dit project kan ook heel wat duurzame tewerkstelling creëren: concreet gaat het om 800 potentiële jobs, waarvan 600 voor laaggeschoolden.

UHASSELT, STRATEGISCHE ONDERZOEKSPARTNER

KU Leuven is coördinator van dit ambitieuze project en VITO, Universiteit Hasselt en Group Machiels zijn partners in Vlaanderen. "Vanuit UHasselt ondersteunen we dit project met veel graagte," aldus rector Luc De Schepper. "Closing-The-Circle vertaalt heel concreet de doelstellingen van de Vlaamse Overheid over valorisatie van oude opslagplaatsen en toont de weg naar de transitie van afval- naar materialenbeleid in Vlaanderen. Het is ook een icoonproject en dat is belangrijk voor de provincie Limburg: de ontginning van de oude stortplaats op de Remosite staat model voor heel Europa. Het is een uitgelezen kans om onze expertise op dit domein nog verder te ontwikkelen en koploper te blijven. Bovendien kan dit project heel wat duurzame werkgelegenheid creëren voor de regio."

FINANCIËLE HAALBAARHEID ONDERZOEKEN

"De ontginning van zo'n oude stortplaats brengt niet alleen heel wat extra inkomsten op voor de regio. Het vraagt ook een zware financiële investering", vertelt professor milieu-economie Steven Van Passel, die de financiële haalbaarheid van dit project in kaart brengt. "Wat zijn de precieze kosten? En wat brengt het project financieel op? Wat is het precieze aandeel aan subsidies? En hoe conjunctuurgevoelig zijn deze bronnen van inkomsten? In een uitgebreide kosten-batenanalyse proberen we antwoorden te formuleren op deze vragen om ons een beter beeld te vormen van de reële economische situatie. Milieu-economisch is de balans

positief: je wint natuur terug, produceert duurzame energie en creëert een gezondere leefwereld. Maar gezien de grote investeringen zijn er *incentives* van de overheid nodig om dit soort projecten op te zetten."

NATUURGEBIED RECUPEREREN

Als je een oude stortplaats gaat ontginnen, kan je waardevol natuurgebied recupereren. Maar hoe leg je dit gebied terug aan met aandacht voor biodiversiteit? Dat onderzoekt UHasselt-professor Alain De Vocht, die een heraanleggingsplan voor de Remosite uittekent. "Op dit moment hebben we op de afvalopslagplaatsen waardevolle natuur tot ontwikkeling gebracht. Een gedeelte van de Remosite is dan ook Europees beschermd natuurgebied. De site wordt beheerd door het kappen van bomen en wordt begraasd door een schaapskudde. De toplaag met waardevolle zaadbank zal gebruikt worden om na het ontginnen van het afval de nieuwe natuur snel tot ontwikkeling te laten komen.

In ons onderzoek gaan we na of na de ontginning een duurzaam natuurgebied ontstaat dat aan de hoge Europese normen voldoet. Maar ook tijdens het ontginnings- en verwerkingsproces moeten de natuur- en ecotopenbalans in evenwicht blijven. En de effecten van de verwerking van het afval hebben ook invloed op de natuur in de ruimere omgeving. Er zijn ook positieve gevolgen voor het landschap doordat we alternatieven produceren voor bijvoorbeeld grind of cement."

IS VLAANDEREN KLAAR VOOR DE GROOTSCHALIGE IMPLEMENTATIE VAN ELEKTRISCHE AUTO'S?

Hoeveel procent van de verplaatsingen in Vlaanderen zou op dit moment al met een elektrische auto kunnen gebeuren? Wat zou het effect zijn op het energienetwerk als iedere Vlaming morgen over een elektrische auto beschikt? En waar kunnen de laadpunten voor zo'n voertuigen het best geïnstalleerd worden? In het DATA SIM-project ontwikkelen internationale top-onderzoekers nieuwe technieken om met onder andere gps- en gsm-data het menselijke verplaatsingsgedrag te begrijpen en te voorspellen. Op die manier willen de onderzoekers de effecten van een grootschalige implementatie van elektrische voertuigen in kaart brengen. DATA SIM wordt gecoördineerd door het Instituut voor Mobiliteit (IMOB) van UHasselt.

BIJNA 8 OP 10 VERPLAATSINGEN KUNNEN ELEKTRISCH

"Gps- en gsm-data bieden ons een schat aan informatie over ons verplaatsingsgedrag. Zo kunnen we verplaatsingsstromen, en meer specifiek het tijd- en ruimtedrag van mensen, beter dan ooit tevoren begrijpen en voorspellen," vertelt professor Davy Janssens die het DATASIM-project coördineert. "Deze nieuwe inzichten laten ons toe om heel specifiek na te gaan welke verplaatsingen op dit moment al zouden kunnen gebeuren met een elektrische wagen. En de resultaten zijn impressionant: op basis van onze eerste simulaties en experimenten kunnen we concluderen dat 78% van alle verplaatsingen die we dagelijks op werkdagen doen, met een elektronisch voertuig kan."

WAT ALS?

Stel dat elke Vlaming morgen over een elektrisch voertuig beschikt. Welk effect heeft dat dan op ons energienetwerk? Wat gebeurt er wanneer iedereen op hetzelfde moment zijn auto oplaadt? En wat zijn effecten wanneer we dat opladen in de tijd verspreiden? "Op basis van een transportmodel maken we simulaties om na te gaan wat het effect van een grootschalige implementatie van elektrische

voertuigen zou zijn op het energienet", aldus professor Janssens. "Uit ons onderzoek leiden we verschillende toekomstscenario's af die moeten toelaten om de energievraag voor de elektrische mobiliteit van morgen te verzoenen met ons huidige elektriciteitsnet. Als we morgen alle traditionele wagens zouden vervangen door een elektrisch alternatief stijgt ons elektriciteitsverbruik drastisch. En we willen uiteraard onnodige energiepieken en extra druk op ons elektriciteitsnet vermijden. In onze huidige experimenten gaan we ervan uit dat de meeste mensen 's avonds hun auto zouden willen opladen. Op dat moment profiteren ze immers ook van het verminderde nachttarief. We zijn nagegaan of die periode waarop dat gereduceerde tarief geldt, lang genoeg is om de oplading te verspreiden in de tijd. Uit de eerste resultaten blijkt meteen dat dit mogelijk is. Op die manier zouden ongewilde energiepieken vermeden kunnen worden terwijl bestuurders toch genieten van een verminderde kost. De resultaten zijn zeer beloftevol, tenminste bij de huidige veronderstelde penetratiegraden tot en met 10% elektrische voertuigen in de markt. Toekomstig onderzoek moet uitwijzen bij welk aandeel van elektrische voertuigen het elektrisch laden wel een belangrijke impact zal hebben op ons energienetwerk."

VAN STOFLONG NAAR GROENE LONG

DE TOEKOMST VAN LIMBURG IS GROEN!

“Limburg staat op een tweekop: blijven we een groene provincie en versterken we dat imago nog verder? Of kiezen we voor grijs?”, aldus Ignace Schops, directeur van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland en oprichter van het Nationaal Park Hoge Kempen. “Als we ecologie niet meenemen in de economische heropleving van Limburg, dan maken we volgens mij een kapitale fout. Limburg *is* groen: dat is onze identiteit. Er liggen hier nog zoveel kansen voor het grijpen. En als we het slim aanpakken, wordt niet alleen de natuur daar beter van. Ecologie en economie hoeven elkaars tegengestelden niet te zijn. Het succes van het Nationaal Park Hoge Kempen bewijst dat we ecologische en sociaal-economische belangen perfect met elkaar kunnen verzoenen in een duurzame win-winsituatie voor de hele regio.”

INTERNATIONALE ERKENNING

UHasselt-eredoctor Ignace Schops is een gepassioneerde natuur- en landschapskundige die rotsvast gelooft in dat groene verhaal voor Limburg. De internationale erkenningen die hij kreeg voor zijn werk in het Nationaal Park Hoge Kempen zijn nog amper bij te houden: in 2010 werd hij door de IUCN benoemd tot *International Ambassador Biodiversity Countdown*. In 2008 sleepte hij met de *Goldman Environmental Prize* – beter bekend als “the green Nobel Prize” - de meest prestigieuze prijs voor natuur in de wereld in de wacht. En ook in 2008 werd hij *ASHOKA fellow*, “*world leading social entrepreneur*”. Zo kreeg hij internationale erkenning voor de manier waarop hij ecologie en economie op een duurzame manier

met elkaar verbindt. Schops wordt wereldwijd gelauwerd voor de originele manier waarop hij in een relatief dichtbevolkt gebied een grote oppervlakte waardevolle natuur kon beschermen terwijl hij tegelijkertijd de lokale economie aanzwengelde. Zijn *(re)connection*-model dat natuur, mensen, beleid, landbouw, economie en toerisme wil integreren, wordt internationaal geprezen.

LOKALE OPLOSSINGEN VOOR GLOBALE PROBLEMEN

“De belangrijkste reden om het Nationaal Park Hoge Kempen op te richten was natuurbehoud,” vertelt Ignace Schops. “Wij maken als mens zelf deel uit van de natuur en ondervinden rechtstreeks de negatieve gevolgen van de achteruitgang van onze planeet. Als de

“ Natuurbehoud,
duurzaamheid,
klimaatverandering,... Het zijn
internationaal dé uitdagingen van
de toekomst.”

biodiversiteit vermindert, betekent dit veel meer dan één soort die wegvalt. De kwaliteit van ons hele ecosysteem, ons zuiver water en onze propere lucht daalt gestaag mee. En dat heeft meteen een impact op de kwaliteit van ons persoonlijk leven. Actief aan natuurbehoud doen, is dus ontzettend belangrijk. Gelukkig beseft de wereld dat steeds meer. Natuurbehoud, duurzaamheid, klimaatverandering,... Het zijn internationaal dé uitdagingen van de toekomst. Met het *Nationaal Park Hoge Kempen* proberen we lokale oplossingen te vinden voor globale problemen “

(RE)CONNECT NATURE WITH NATURE

“Ook in Limburg proberen we, hoe klein we op wereldschaal ook zijn, met heel concrete projecten onze natuur te beschermen en op die manier in te spelen op die maatschappelijke, globale vragen en uitdagingen. Dat vind ik logisch, want waarom zouden we aan de ontwikkelingslanden vragen om het regenwoud te beschermen als we er zelf niet eens in slagen om de natuur in onze eigen achtertuin te behouden. Met het Nationaal Park Hoge Kempen hebben we op die vraag kunnen inspelen en hebben we – dankzij de voortreffelijke inspanningen van het Agentschap Natuur en Bos die het Nationaal Park Hoge Kempen op fantastische wijze beheert - in een relatief

drukbevolkte regio natuur opnieuw met natuur verbonden.“

(RE)CONNECT NATURE WITH PEOPLE

“Inzetten op biodiversiteit is cruciaal om deze wereld in stand te houden, maar het is niet altijd evident om die bekommernis te vertalen naar de brede bevolking. In ons *reconnection*-model proberen wij daarom niet alleen natuur met natuur te verbinden. We willen de natuur ook terug met de maatschappij verbinden en met de mensen. In onze westerse samenleving is die link niet altijd meer even duidelijk. Als er morgen in Limburg een rivier vergiftigd is, kunnen wij nog steeds water kopen in de winkel. Wij sterven niet aan de onmiddellijke gevolgen en daardoor lijken de problemen soms minder dringend en ernstig. Maar natuurbehoud gaat over alles: als morgen iemand die aan een ongeneeslijke ziekte lijdt, zijn medicijn niet meer kan krijgen bij de apotheek omdat een bepaalde plant is uitgestorven, dan wordt het belang van natuurbehoud ineens wel heel concreet. Ook daarover gaat het. Het is ontzettend belangrijk om die link tussen maatschappij en natuur weer duidelijk te leggen. Enkel wanneer mensen het belang van natuurbehoud erkennen en ervaren, wordt het stilletjes aan een evidentie dat we hier iets aan doen. Alleen op die manier kunnen we voldoende draagvlak creëren voor projecten

“ Het Nationaal Park Hoge Kempen heeft Limburg al een paar keer op de wereldkaart gezet. Die unieke positie moeten we nu echt gebruiken om deze regio internationaal als hoofdfactor te positioneren voor alles wat met biodiversiteit en klimaat te maken heeft. ”

rond natuurbehoud. Het *Regionaal Landschap voor Kempen en Maasland* probeert dat belang voortdurend te vertalen naar de brede bevolking, maar ook naar ceo's, naar lokale ondernemers en politici.”

“Voor die vertaalslag hebben we ook de universiteit nodig als partner. UHasselt beschikt over heel wat onderzoeksexpertise op dit domein. En wil je op hoog niveau aan natuurbehoud doen, dan moet je ook inzetten op wetenschappelijk onderzoek. Dan moet je die biodiversiteit ook academisch in kaart brengen. Wat is biodiversiteit precies? Wat zijn de concrete gevolgen? En wat is de relatie tussen klimaatverandering en biodiversiteit? Voor dat onderzoek slaan we maar wat graag de handen in elkaar met de onderzoekers van UHasselt. Zij zijn sterk in dat wetenschappelijke verhaal en wij proberen hun bevindingen zo goed mogelijk te vertalen naar de brede bevolking. Daarin vinden wij elkaar.”

(RE)CONNECT BUSINESS WITH NATURE

“Biodiversiteit en landschapszorg is meer dan alleen maar goed zijn voor de natuur en voor de mensen. Het kan ook een belangrijke hefboom zijn voor regionale economische en duurzame ontwikkeling. Vanuit de natuur als steunpilaar kan je prachtige projecten opzetten met een ongelooflijke return voor de regio. Een van onze eerste en meest succesvolle projecten was het fietsroutenetwerk

Limburg. In het reconversieverhaal na de mijnsluiting was dit het eerste project waarin we het groene DNA van de provincie als uitgangspunt hebben genomen om nieuwe plannen te ontwikkelen. Fietsroutenetwerk Limburg is ontstaan als integratieproject van Natuur en Landschap en pas nadien toeristisch verder uitgewerkt. Wij hebben veel bossen en hagen aangeplant, poelen gegraven,... om aan te tonen dat een mooi landschap veel appreciatie krijgt. En de resultaten spreken voor zich. We hebben immers veel meer gedaan dan de natuur beschermd. De toeristische en economische meerwaarde van dit project is gigantisch voor onze regio. Fietsroutenetwerk levert de provincie Limburg elk jaar 50 miljoen euro op. Het merendeel van dat geld komt in handen van *lokale* recreatieondernemers. Dat vind ik een grote meerwaarde. In verschillende landen hebben ze dit concept inmiddels ook overgenomen.”

“Het is schitterend dat wij in een regio waar ooit mijnen sloten en waar 40.000 arbeiders hun job verloren, er toch in geslaagd zijn om een aantal projecten op te zetten die opnieuw heel veel werkgelegenheid brachten naar die regio. Het bewijst dat je in een reconversie heel wat kan bereiken met natuur en landschap. Fietsroutenetwerk is daar een mooi voorbeeld van, maar ook het Nationaal Park Hoge Kempen kan schitterende economische resultaten voorleggen. De Nederlandse sociaal geograaf Tom Bade becijferde onlangs het economische rendement van het Nationaal Park en die resultaten zijn werkelijk verbluffend. De jaarlijkse omzet, gerelateerd aan het park, bedraagt 191 miljoen euro en 5100 arbeidsplaatsen. Dat is goed voor 13 miljoen euro belastinginkomsten. Concreet betekent dit dat de 40 miljoen euro investering van de overheid in amper drie jaar tijd terugverdiend was. Ik vind het fantastisch dat met dit soort projecten een ongeziene win-winsituatie gecreëerd wordt: niet alleen de natuur en onze gezondheid worden hier beter van, we zorgen ook voor een economische return en creëren duurzame tewerkstelling voor heel wat Limburgers. Dit is volgens mij dan ook de weg die Limburg na het Ford-debacle verder moet inslaan.”

(RE)CONNECT POLICY WITH PRACTICE

“De natuursector kampt nog steeds met een wat negatiever imago, maar dat klopt vandaag toch echt niet meer. Wij zijn al lang niet meer de jongens met de geitenwollensokken die alle fabrieksterreinen willen afsluiten. Wij willen van Limburg niet één groot bos maken, maar we willen wel het groene karakter van onze provincie beschermen en behouden. En vanuit die groene eigenheid inspelen op internationale afspraken en projecten opzetten die van in het begin duurzaam zijn. We willen mee antwoorden bedenken op de sociaal-economische vragen van vandaag. ”

“Ons (re)connection-model wordt nu als *best practice* gebruikt in Europa en door het grootste natuurnetwerk in de wereld, *World Conservation Union* (IUCN). En het Nationaal Park Hoge Kempen is slechts het begin. Limburg heeft nog zoveel opportuniteiten in het verschiet. We hebben de Maasvallei, Kempen-Broek, Bosland, Haspengouw, De Weyers,... Ontzettend veel dingen waarvan we nu pas beginnen te beseffen hoeveel waarde zij hebben: voor zuiver water, propere lucht, maar ook toeristisch en economisch. Limburg is de groenste provincie van Vlaanderen. We hebben ongelooflijke troeven op dit domein: we hebben de ruimte, de expertise en een beleid dat klimaat belangrijk vindt. In het verleden hebben we al vaker bewezen dat we met gebundelde krachten straffe dingen kunnen realiseren. We hopen dat het succes van het Nationaal Park mensen kan motiveren. Dat wij de inspirator en de motor kunnen zijn om die groene Limburgse golf nog kracht bij te zetten. En dat we Limburg kunnen meenemen in die positieve dynamiek. Als we ook vandaag onze kansen ten volle benutten, kan Limburg opnieuw een voorloper worden in Europa. En dat zal ons geen windeieren leggen.”

SCHOUDE AAN SCHOUDE VOOR EEN GROENER LIMBURG

“Het Nationaal Park Hoge Kempen heeft Limburg al een paar keer op de wereldkaart gezet. Die unieke positie moeten we nu echt gebruiken om deze regio internationaal als hoofdfactor te positioneren voor alles wat met biodiversiteit en klimaat te maken heeft. Als we resoluut kiezen voor dat groene verhaal, dan zullen we daarin slagen. Schouder aan schouder met de neuzen in dezelfde richting.

Voor de universiteit is in dat groene verhaal voor Limburg een grote rol weggelegd. Limburg moet in UHasselt investeren zodat de universiteit op dit terrein internationaal kan excelleren. Dat is belangrijk: niet alleen omdat een groen Limburg die kennisontwikkeling nodig heeft, maar ook omdat onderzoeksexpertise op dit terrein de provincie mee op die kaart zal helpen zetten. Met het *Field Research Centre* zetten we al een grote stap voorwaarts. De wetenschappelijke opportuniteiten zijn ongekend. De internationale uitstraling van zo'n project is gigantisch. En dat is niet alleen goed nieuws voor de universiteit. Dat is ook bijzonder positief voor Limburg, want dat kan onze positionering als groene regio enkel versterken.” ■

HET FIELD RESEARCH CENTRE: EEN MEERWAARDE VOOR ONDERZOEK EN ONDERWIJS

Het Centrum voor Milieukunde van UHasselt voert onder meer onderzoek rond biodiversiteit, klimaat, ecosysteemdiensten en omgevingsstress. Om deze onderzoeksdisciplines verder uit te bouwen, is de universiteit nu volop een *Field Research Centre* aan het oprichten in het Nationaal Park Hoge Kempen. Zo'n veldonderzoekscentrum betekent een enorme wetenschappelijke meerwaarde voor het onderzoek aan de universiteit. UHasselt is vastbesloten om dit *Field Research Centre* internationaal op de academische kaart te zetten.

De universiteit wil dit veldonderzoekscentrum ook op een interessante manier in het curriculum integreren: via stages, onderzoekopdrachten en excursies. Op die manier vormt het een bijkomende aantrekkingspool voor buitenlandse studenten en kunnen de (biologie)studenten mee profiteren van het uitzonderlijk voordeel van een eigen *Field Research Centre*.

LIMBURG ALS ZORGPROVINCIE VERSTERKEN

De problematiek van de vergrijzing, de betaalbaarheid van onze zorg, het belang van innovatie in de zorgsector,... De organisatie van onze zorg vormt een van de belangrijkste maatschappelijke uitdagingen. In dit soort actuele vraagstukken wil UHasselt haar verantwoordelijkheid nemen. We willen op dit terrein een inspirator zijn die opties voorstelt en het voortouw nemen door belangrijke actoren in de regio rond de tafel te brengen.

Innovatie en valorisatie

In onze onderzoeksprojecten maken wij duidelijke keuzes. Door duurzame samenwerkingsverbanden met de Limburgse ziekenhuizen willen we de medische dienstverlening in onze provincie helpen optimaliseren. Maar UHasselt zet ook maximaal in op innovatie en valorisatie. BioVille geldt in deze context als het mooiste succesverhaal: dankzij deze incubator zijn de life sciences in Limburg in volle bloei.

Positieve dynamiek

Door kruisbestuiving komt het werk van de universiteit ook andere zorggerelateerde projecten binnen de provincie ten goede. LifeTechLimburg, een initiatief van UHasselt-decaan Piet Stinissen, heeft met concrete projecten in de brede Limburgse zorg en innovatiecontext een positieve dynamiek in Limburg op gang gebracht. Dit is de weg die UHasselt ook de volgende jaren wil blijven uitgaan.

MEDISCHE DOORBRAKEN

BELANGRIJKE MEDISCHE DOORBRAAK IN DE BEHANDELING VAN HARTFALEN

Door de vergrijzing is hartfalen in België een ware epidemie aan het worden: één op tien Belgen lijdt aan de ziekte, waarbij het hart onvoldoende bloed naar de organen pompt. En één op vijf overlijdens in ons land is aan deze diagnose gelinkt. De prognose voor patiënten was tot nu toe uitermate slecht: wie in het ziekenhuis belandde met hartfalen, had 50% kans om binnen het jaar te overlijden of opnieuw in het ziekenhuis te worden opgenomen. In het kader van het Limburg *Clinical Research Programm* (LCRP), een samenwerkingsverband tussen de faculteit Geneeskunde en Levenswetenschappen van UHasselt en de Limburgse ziekenhuizen Jessa en ZOL, zorgden doctoraatsstudent dr. Frederik Verbrugge (UHasselt) en cardioloog Wilfried Mullens (ZOL/UHasselt) voor baanbrekend onderzoekswerk in dit domein.

MULTI-DISCIPLINAIRE ZORGPAD VAN PACEMAKER VERLENGT LEVENSDUUR

Het Limburgse onderzoek bij vierhonderd testpersonen toont aan dat een multi-disciplinaire follow-up van een speciale pacemaker het aantal ziekenhuisopnames kan halveren en de levensduur van de patiënten zelfs kan verlengen. “Het gaat om patiënten met een heel ernstige vorm van hartfalen,” vertelt professor Mullens. “Hun vooruitzichten waren allesbehalve rooskleurig. Hun hart was niet alleen veel zwakker, maar in een aantal gevallen trokken de hartkamers bovendien niet meer gelijktijdig samen. Met een speciale pacemaker, die we cardiale resynchronisatie therapie (CRT) noemen, laten we de kamers dan terug gelijktijdig samentrekken. Nadien volgen we deze patiënten op via een speciaal zorgtraject, dat op dit moment uniek is voor het Ziekenhuis Oost-Limburg en samen met Universiteit Hasselt ontwikkeld werd. Het gevolg? De patiënten voelen zich niet alleen veel beter en ondervinden minder

last van kortademigheid en vochtopstapeling; de kans op een heropname en een overlijden is ook drastisch verminderd.”

INTERNATIONAAL GELAUWERD

Deze spectaculaire onderzoeksresultaten werden in tal van internationaal gerenommeerde vaktijdschriften bekendgemaakt. Dit zal er ongetwijfeld toe leiden dat de zorg voor deze patiënten niet alleen in het ZOL-ziekenhuis, maar ook in de rest van de wereld, nog verder kan worden geoptimaliseerd.

WERELDPRIMEUR

EERSTE 3D-GEPRINTE ONDERKAAK GEPLAATST

Onderzoekers van UHasselt zorgden voor een heuse wereldprimeur. Toen ze vorig jaar hun op maat gemaakte, in 3D-geprinte titanium onderkaak inplantten bij een patiënt, haalden ze met deze medische doorbraak uitgebreid de pers in binnen- en buitenland. De onderzoeksgroep Functionele Morfologie van BIOMED ontwikkelde de methode achter de allereerste patiëntspecifieke, 3D-geprinte onderkaak ooit. Chirurgen uit het Orbis Medisch Centrum Sittard-Geleen (Nederland) voerden de operatie in juni 2011 met succes uit.

ZOALS DE EERSTE STAPPEN OP DE MAAN

Voor de eerste keer werd een volledige onderkaak vervangen bij een patiënte. Met deze ingreep werden op een esthetische manier belangrijke vitale functies (ademhaling, spraak, kauwen, gevoel) gered. Dat 3D-printing nu ook voor een volledig onderkaakimplantaat gebruikt werd, is uniek. “De introductie van geprinte implantaaten is zoals de eerste stappen op de maan: voorzichtig, maar toch met stevige tred”, aldus professor Jules Poukens van BIOMED.

GEBUNDELDE KRACHTEN

Deze revolutionaire methode werd ontwikkeld binnen de onderzoeksgroep *Functionele Morfologie* van BIOMED in samenwerking met ingenieurs van de XIOS Hogeschool, de Katholieke Universiteit

Leuven, de Mond-, Kaak- en Aangezichtschirurgen van het Orbis Medisch Centrum Sittard-Geleen (Nederland) en Xiloc Medical BV uit Maastricht (Nederland). De firma LayerWise NV uit Leuven vervaardigde het implantaat uit titanium met additieve Laser Melting technologie.

DIGITAAL ONTWERPEN EN CREËREN

Zowel het ontwerpen, het verwerken als het maken van het implantaat, gebeurde digitaal. “Computertechnologie zal een ware revolutie veroorzaken in de medische wereld. We moeten alleen nog leren ermee om te gaan,” voegt professor Poukens toe, “De dokter en ingenieur samen aan de ontwerpcomputer en de operatietafel: dat is pas echt vernieuwend.”

TECHNOLOGISCH INNOVEREN

BIOVILLE: EEN KWEEKVIJVER VAN INNOVATIEVE ONTWIKKELINGEN IN LIFE SCIENCES

BioVille is een succesverhaal. Amper twee jaar na de officiële opening huisvest de bio-incubator 14 bedrijven en organisaties die actief zijn in de Life Sciences. Deze beloftevolle, innovatieve bedrijven bieden op dit moment al tewerkstelling voor meer dan 70 hooggeschoolde werknemers. Daarmee is de maximumcapaciteit bereikt, maar BioVille wil kunnen meegroeien met de bestaande bedrijven en ook in de toekomst nieuwe hoogtechnologische life sciencebedrijven aantrekken. Met de bouw van een nieuwe vleugel zal de capaciteit van BioVille nog verdubbelen.

“De combinatie van hoogwaardige infrastructuur in BioVille, de sectorexpertise en het risicokapitaal van LRM, de toegang tot lokale onderzoeksinstituten en medische centra en sectorondersteunende activiteiten van LifeTechLimburg hebben duidelijk geleid tot een

versnelde uitbouw van de life sciencessector in onze regio”, zegt Marc Vandeput, gedeputeerde van Economie en voorzitter van de Raad van Bestuur. “De geplande uitbreiding van BioVille past in onze strategie om deze hoog technologische-economische speerpuntsector in onze regio te verankeren en verder uit te bouwen. Getuige hiervan is het verregaande engagement dat de provincie hiervoor aangaat door het ter beschikking stellen van 1,5 miljoen euro aan LSM-middelen.”

BioVille werd gerealiseerd en wordt beheerd door de NV Life Sciences Development Campus, een vennootschap opgericht door LRM, de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) Limburg en de Universiteit Hasselt met de steun van de Europese en Vlaamse overheid en de provincie Limburg.

SNELLER EN GOEDKOPER PUNTMUTATIES IN DNA OPSPOREN

Mucoviscidose, kwalijke taalproblemen en kleurenblindheid: ze worden allemaal veroorzaakt door puntmutaties in ons DNA. De klassieke biosensortechnieken om deze puntmutaties op te sporen zijn duur, veronderstellen veel voorkennis en nemen veel tijd in beslag. Onderzoekers Bart Van Grinsven, Patrick Wagner en Ward De Ceuninck van het Instituut voor Materiaalonderzoek (IMO-IMOMECE) en Luc Michiels en Veronique Vermeeren van BIOMED vonden een snel en goedkoop alternatief en zorgden hiermee voor een biomedische doorbraak. Beide onderzoeksinstituten van UHasselt werken al jaren samen op dit terrein.

De spaghettitest

De analyse van bloedonderzoek om puntmutaties op te sporen, neemt enkele dagen in beslag. De resultaten van genetisch onderzoek laten zelfs enkele weken op zich wachten, maar met de nieuwe biosensortechniek die IMO-IMOMECE ontwikkelde, kan de uitslag al na enkele minuten afgelezen worden. “Het principe is simpel,” vertelt Ward De Ceuninck. “We hechten twee types DNA-fragmenten aan synthetische diamantplaatjes via vetzuur. Het eerste fragment draagt bekende eigenschappen, het tweede moet onderzocht worden. Als het DNA-fragment na een paar minuten stijf blijft als ongekookte spaghetti, is er niets aan de hand. Zakt het in elkaar als gekookte spaghetti, dan bewijst de test dat er puntmutaties in het DNA aanwezig zijn.”

Sneller en goedkoper

Deze nieuwe techniek is baanbrekend: niet alleen de snelheid van de test is impressionant. Deze biosensortechniek is bovendien een stuk goedkoper: doordat de technologie elektronisch is, hebben onderzoekers immers geen labels of andere uitleesapparatuur meer nodig. De IMO-IMOMECE- en BIOMED-researchers hebben de techniek intussen al gepatenteerd en sleutelen nog verder aan het formaat: ze willen de chip zelfs verkleinen tot postzegelformaat om de kosten nog verder te drukken. In die nieuwe vorm is het de bedoeling dat met één test zelfs tientallen puntmutaties in kaart gebracht worden die samen een ziekte veroorzaken. De onderzoekers van IMO-IMOMECE en BIOMED gaan nu ook na of deze techniek geschikt is om biomerkers-indicatoren van hart- en vaatziekten, multiple sclerose en hersenaandoeningen op te sporen.

KWEEKPROCESSEN VAN GENEESMIDDELEN OPTIMALISEREN

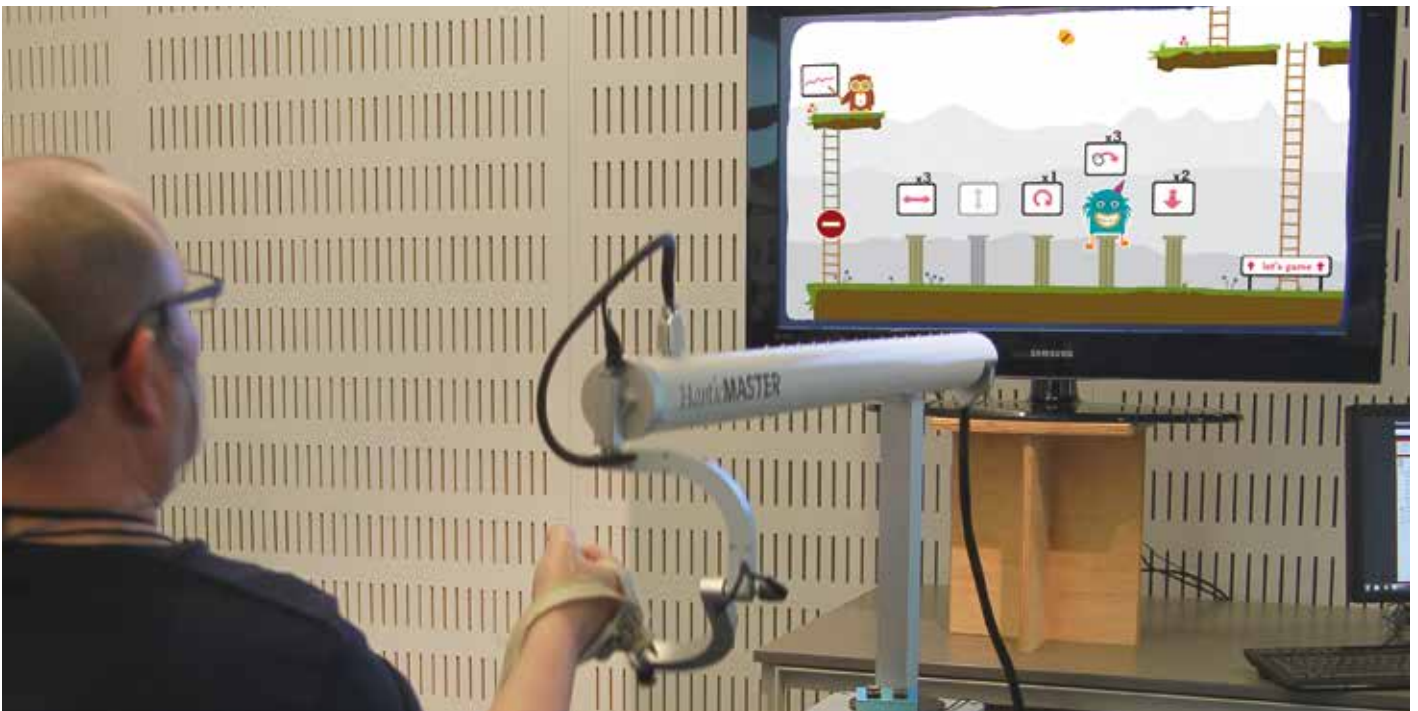
Heel wat geneesmiddelen zoals antibiotica en antilichamen worden gekweekt in celculturen. En dat is een ingewikkeld proces. De cellen moeten immers constant in optimale conditie gehouden worden: o.a. de temperatuur, de zuurtegraad en de voedingsstoffen moeten dagen- en soms zelf wekenlang perfect blijven. Dat hele proces wordt op dit moment nog nauwlettend opgevolgd door staalnames en laboanalyses. Maar het zou slimmer en praktischer zijn om een kleine sensor in de bioreactor te plaatsen die al deze gegevens continu opvolgt. In deze opdracht is Matthias Bäcker voor een zeer groot stuk geslaagd in zijn doctoraat. De sensor-chips die hij ontwikkelde, laten het toe om in *real time* een hele reeks fysische en biochemische parameters in celculturen te meten.

BELOFTEVOL ONDERZOEK MET VEEL POTENTIEEL

“Het *Instituut van Materiaalonderzoek* (IMO-IMOMECE) van UHasselt werkte voor dit project nauw samen met het *Institute for Nano- and Biotechnologies* van de Aachen University of Applied Sciences. Het onderzoek bouwt op de sterke expertise van UHasselt in het biosensoronderzoek en kan leiden tot concrete toepassingen in de biotech-industrie,” vertelt promotor prof. Dr. Patrick Wagner. “Bäckers aanpak is een beloftevolle insteek om geneesmiddelen met een hoge efficiëntie en doeltreffendheid uit de bioreactoren te kunnen oogsten.” De pas ontwikkelde sensoren werden uitgetest in kleinschalige labo-bioreactoren en Matthias Bäcker werkt samen met een bedrijf dat bioreactoren ontwikkelt voor professionele en industriële doeleinden.

EDM ONTWIKKELT TRAININGSGAMES VOOR PERSONEN MET MS EN CVA

Veel patiënten met multiple sclerose (MS) en een herseninfarct (CVA) kunnen hun armen minder goed gebruiken. Dat maakt bewegen een stuk moeilijker en heeft een grote impact op hun dagelijkse functioneren. Om de revalidatie van de arm bij deze patiënten te verbeteren, werd in het kader van het Revalidatierobotica-II-project onder andere het I-TRAVLE-systeem ontwikkeld. De Human-Computer-Interaction-groep (HCI) van het Expertisecentrum voor Digitale Media (EDM) ontwikkelde het systeem. Onder leiding van professor dr. Karin Coninx en professor dr. Peter Feys (REVAL; PHL/BIOMED UHasselt) en in samenwerking met de zorgpartners van het Interreg IV-consortium rond Revalidatierobotica realiseerden ze een digitaal krachttrainingsprogramma dat volledig afgestemd is op de concrete situatie van de individuele patiënt.

Veelbelovende resultaten

Het I-TRAVLE-softwarepakket (www.I-TRAVLE.eu) laat de patiënt in trainingsoefeningen en games met de arm door een virtuele omgeving bewegen, waarbij de robot een kracht terugkoppelt aan de gebruiker. Met deze kracht als ondersteuning of als bijkomende uitdaging tijdens de bewegingen, wordt de arm intensief getraind. De resultaten zijn veelbelovend: een effectiviteitsstudie bij 17 MS-patiënten toonde aan dat acht weken training, met een intensiteit van drie trainingssessies per week, leidde tot positieve resultaten. Een aantal patiënten merkten een toegenomen beweeglijkheid en spieruithouding bij diverse taken uit hun dagelijkse leven. Dit beïnvloedt hun zelfredzaamheid uiteraard sterk. En er is meer: uit de eerste resultaten blijkt ook dat de I-TRAVLE een bijzonder nuttige bijkomende therapie is voor de zwaarder aangetaste patiënten die weinig bewegingsmogelijkheden hebben met de arm.

Uniek in revalidatiewereld

De virtuele leeromgeving die EDM ontwierp en ontwikkelde, is uniek. I-TRAVLE biedt aan de patiënt een gevarieerde en gestructureerde reeks trainingsoefeningen en –games die innoverend is in de revalidatiewereld. En ook de aanpak van het trainingsprogramma is zeer bijzonder: het programma legt een link tussen te trainen bewe-

gingen uit het dagelijkse leven (zoals een kopje koffie opheffen en uitdrinken) en de aangeboden oefeningen. De moeilijkheidsgraad en de belasting voor de patiënt kunnen gradueel en individueel aangepast worden. “Dankzij de samenwerking in het multidisciplinaire consortium is het systeem uitermate goed aangepast aan de individuele behoeften van de patiënt”, zegt professor Coninx. “Het laat toe om op ieder moment op het juiste niveau te trainen. De afwisseling in de games motiveren de patiënten nog meer om hun trainingsprogramma af te werken. En dat is enkel positief.”

Revalideren in eigen huiskamer

“In revalidatiecentra en ziekenhuizen kunnen MS- en CVA-patiënten op dit moment hun armen al trainen met aangepaste apparaten zoals bijvoorbeeld ons I-TRAVLE systeem. Maar zo'n grote trainingsroboten zijn bijzonder duur en de patiënt moet elke keer de verplaatsing maken om zijn revalidatieprogramma goed af te werken,” vertelt prof. Dr. Karin Coninx die het project in EDM leidde. “De HCI-groep ontwikkelt nu als volgende stap in het I-TRAVLE-project de trainingsomgeving die het mogelijk maakt om dit trainingsprogramma in de eigen huiskamer te volgen met communicatie met een zorgcentrum. Dat maakt een groot verschil voor de patiënt.”

SCHOUDERS ONDER REGIONALE INITIATIEVEN

TE OUD OM TE RIJDEN?

Niet de leeftijd van oudere automobilisten is belangrijk om hun rijvaardigheid te voorspellen. Wel hun fysieke en mentale capaciteiten zijn van doorslaggevend belang. Dat blijkt uit een onderzoek dat het Instituut voor Mobiliteit (IMOB, UHasselt) en het Jessa-ziekenhuis voerden naar de rijvaardigheid van senioren. Het was de eerste keer dat deze relatie op wetenschappelijke manier onderzocht werd in België.

MEDISCHE SCREENING EN TESTEN IN EEN RIJSIMULATOR

Is het altijd veilig om senioren te laten deelnemen aan het verkeer? Of is een medische keuring vanaf een bepaalde leeftijd zinvol om de veiligheid van bestuurders op leeftijd - en die van anderen - te garanderen? En op welke manier kan een oplossing op maat uitgewerkt worden? Op deze vragen wilden de onderzoekers van IMOB (UHasselt) en het Jessa-ziekenhuis een sluitend antwoord formuleren. Daarom onderzochten ze de relatie tussen de fysieke en mentale capaciteiten van de senioren én hun leeftijd en hun rijprestaties. 47 actieve senioren namen deel aan het onderzoek: ze werden zorgvuldig medisch gescreend in het ziekenhuis en hun rijvaardigheid werd uitgebreid getest in een rijsimulator. De gemiddelde leeftijd van de proefpersonen was 76 jaar.

COGNITIEVE VAARDIGHEDEN ZIJN CRUCIAAL

“Ondanks hun relatief hoge leeftijd presteerden de meeste senioren goed tot zeer goed op de rijtaken,” vertelt professor Tom Brijs. “Er is een duidelijk verband tussen de leeftijd en een aantal typische

gedragingen: hoe ouder de bestuurder, des te trager rijdt hij. Maar toch blijken de fysieke en mentale capaciteiten belangrijker om hun rijprestatie te verklaren. Senioren vanaf een bepaalde leeftijd systematisch aan een rijgeschiktheidstest onderwerpen, heeft dus maar weinig zin. En als je ziet dat vooral de cognitieve vaardigheden cruciaal bleken, is het wellicht interessant om bij twijfel precies die vaardigheden uitgebreid te testen. Op dit moment gebeurt dat nog te weinig en worden bij een medische keuring voor het rijbewijs vooral visuele testen gebruikt.”

TRAINING KAN SOCIAAL ISOLEMENT VOORKOMEN

“Met de auto rijden, is belangrijk voor senioren,” vervolgt professor Brijs. “Als je hen een rijverbod of rijbeperkingen oplegt, geraken ze vaak in een sociaal isolement. Dat mag je niet onderschatten. Daarom willen wij ook aan het beleid suggereren om aan deze doelgroep trainingen aan te bieden indien uit een evaluatie van hun rijvaardigheid blijkt dat bepaalde rijvaardigheden niet meer optimaal zijn. Dat lijkt ons een veel zinvoller alternatief dan restrictieve maatregelen te nemen.”

HOE VEILIG ZIJN BELGISCHE ZIEKENHUIZEN?

Hoe percipiëren ziekenhuismedewerkers hun afdeling en het ziekenhuis waar ze werken op het vlak van patiëntveiligheid? Dat onderzocht de UHasselt-onderzoeksgroep Patiëntveiligheid samen met de FOD Volksgezondheid. De resultaten zijn positief: Belgische ziekenhuizen scoren goed op het gebied van patiëntveiligheid en er bestaat een grote bereidheid om de veiligheid van de ziekenhuiszorg nog duurzaam te verbeteren. Toch blijven er nog heel wat uitdagingen: de overdracht van de patiëntinformatie, het melden van (bijna-)incidenten door zorgverleners en de personeelsbezetting kunnen nog een stuk beter. Aan het onderzoek namen 141 Belgische ziekenhuizen deel.

DE KNELPUNTEN

Het grootste knelpunt blijkt de overdracht van informatie over de patiënt. “Slechts één derde van de respondenten geeft in de studie aan dat dit goed verloopt,” vertelt onderzoekster Annemie Vlayen. “Zo treden er, bij het overbrengen van de patiënt van één afdeling naar een andere, vaak problemen op bij het uitwisselen van informatie.” Ook wanneer er zich (bijna-)incidenten voordoen, wordt dit nog vaak te weinig gemeld door de zorgverleners. “Uit het onderzoek blijkt dat zorgverleners bijvoorbeeld zelden tot nooit medicatiefouten melden. Dat is nochtans belangrijk om fouten in de toekomst te vermijden, de nodige maatregelen te nemen en op die manier de veiligheid van de patiënt te verhogen.” Uit de studie blijkt ook dat de onderbezetting van het ziekenhuispersoneel op het gebied van patiëntveiligheid negatieve gevolgen heeft. “Ziekenhuismedewerkers geven aan dat er op regelmatige tijdstippen te weinig personeel is om het hoofd te bieden aan de werkdruk. Daardoor wordt er vaak te veel en te snel gewerkt. Dat schept uiteraard ook risico's voor de veiligheid en de zorg.”

POSITIEVE EVOLUTIE

Toch zijn de resultaten niet alleen negatief. “Het feit dat meer dan 56.000 professionals uit de ziekenhuizen aan deze meting meewerken, is op zich al een belangrijke positieve vaststelling. Het illustreert hun betrokkenheid, die essentieel is om de veiligheid van de zorg structureel te verbeteren,” benadrukt Annemie Vlayen. Uit de resultaten blijkt dat de veiligheidscultuur binnen de Belgische ziekenhuizen positief evolueert. En ook de ondersteuning van het management op dit gebied wordt als bijzonder positief ervaren. “Dat is belangrijk, want leidinggevendenden spelen, samen met de zorgverleners, een belangrijke rol in de realisatie van veilige zorg.”

GROOTSTE DATABANK VAN EUROPA

Het veiligheidscultuur onderzoek is een samenwerking met de FOD Volksgezondheid en wordt gesteund door de Stichting Limburg Sterk Merk (LSM). Met 115.764 respondenten, verspreid over verschillende metingen, is de UHasselt-veiligheidscultuurdatabank uitgegroeid tot de grootste databank in haar soort in Europa.

GROTE UITDAGINGEN VRAGEN SAMENHANGENDE AANPAK

"INZETTEN OP ZORG IS GEEN KEUZE, MAAR EEN NOODZAAK"

Vandaag worden we in Vlaanderen met een aantal grote uitdagingen in de zorg geconfronteerd: enerzijds is er steeds meer mogelijk, maar anderzijds kampen we met de toename van de chronische ziekten, de snelle veroudering van onze bevolking,... Het zorgt ervoor dat de betaalbaarheid van ons zorgsysteem onder druk komt te staan. Op dit moment besteden we meer dan 10% van ons Bruto Nationaal Product aan zorg. Daarmee zitten we in het kop-peloton binnen de OESO. "Goede zorg heeft zijn prijs, maar we moeten zorgen dat de economische context sterk genoeg blijft om de kosten voor de zorg in de toekomst te kunnen financieren. En we moeten niet alleen het kostenplaatje in de gaten houden, maar ook de toegevoegde waarde van de gezondheidszorg meer zichtbaar maken. Onze gezondheidszorg heeft vele sterke punten, maar we moeten tegelijkertijd ook beseffen dat de uitdagingen enorm groot zijn," vertelt Johan Hellings, CEO van ICURO, de Vlaamse koepel van 25 ziekenhuizen met publieke partners, deeltijds docent binnen de UHasselt en voorzitter van het Zorgvernieuwingsplatform van Flanders' Care. "De problematiek is zo complex en de uitdaging zo groot, dat losse projecten of initiatieven niet langer volstaan. We moeten echt inzetten op een sterk, afgestemd en geïntegreerd zorgverhaal waarin alle actoren het beste van zichzelf geven".

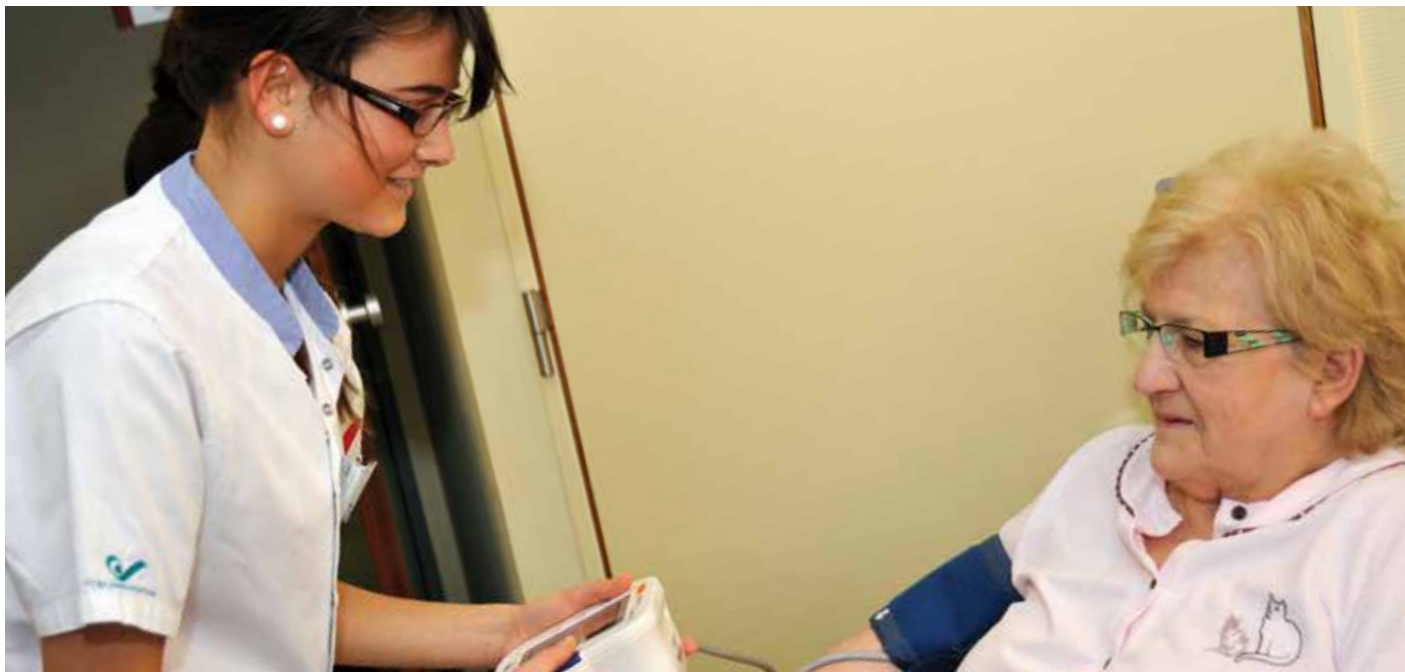
Inzetten op het totaalplaatje vanuit het perspectief van de zorgvrager

"Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat we onze goede kwaliteit van zorg in Vlaanderen behouden en zelfs nog verbeteren. Kwaliteit heeft diverse dimensies die daarbij op harmonieuze wijze geïntegreerd moeten worden. Effectiviteit, efficiëntie, veiligheid, betaalbaarheid en continuïteit zijn daar enkele voorbeelden van. Om dat te kunnen realiseren is een samenhangende aanpak noodzakelijk. Die globale aanpak is geen keuze, maar een absolute noodzaak om de kwaliteit van ons zorgsysteem te kunnen handhaven. We zullen daarbij veel meer een transmuraal perspectief, gekaderd in het zorgtraject van de patiënt, moeten hanteren. Dit vraagt creativiteit in de aanpak en innovatie in het denken, want onze zorg is vandaag nog erg verkokerd georganiseerd. Innovatie heeft daarbij zowel betrekking op de wijze waarop we de zorg organiseren, de taakverdeling en samenwerking van de professionals, als op nieuwe producten en diensten. Essentieel is dat het perspectief van de zorgvrager, vaak de patiënt genoemd, daarbij veel meer bepalend wordt. Dat is logisch, maar we hebben daar nog veel te weinig aandacht voor.

We hebben met LifeTechLimburg al een sterk platform, maar we moeten verder durven kijken en daarbij ook andere innovatieperspectieven trachten te ontwikkelen. Het belang van de best mogelijke opleiding in de zorg mag daarbij zeker niet onderschat worden. Dit hangt samen met hoe we de zorg willen organiseren in de toekomst. Ook daar moeten we ons in de toekomst over durven bezinnen. Flanders' Care heeft daarvoor een goed onderbouwde denkoefening in uitwerking. Wie doet wat in de zorg, met welke afstemming en opvolging? Kunnen we door nieuwe profielen in de zorg te creëren, zoals bijv. praktijkassistenten voor huisartsen, hieraan tegemoetkomen? Hoe moeten we die nieuwe professionals gaan opleiden? En hoe kunnen we de vele uitdagingen omtrent management en bestuur van zorg en zorgvoorzieningen trachten te beantwoorden? Dat zijn belangrijke vragen waar we bij stil moeten staan."

De universiteit als inspirator en trekker

"Bij grote maatschappelijke vragen, zoals over de organisatie van de zorg, is de inbreng van een universiteit een must. In zo'n kwesties moet een universiteit de inspirator zijn die vanuit een goede analyse

opties durft voorstellen aan de politieke instanties. In Limburg is dat ook zo. UHasselt maakt in dit verband duidelijke keuzes in haar onderzoeksprojecten en zet maximaal in op innovatie en valorisatie. Het is belangrijk dat dit ook goed gekaderd wordt in het overheidsbeleid, zeker omdat er in de Vlaamse context daarvoor duidelijke aanknopingspunten zijn. Door kruisbestuiving komt dit ook andere zorggerelateerde projecten binnen de provincie ten goede. Mensen als Piet Stinissen verdienen alle waardering en lof. Door hen is een positieve dynamiek met concrete projecten tot ontwikkeling gekomen in de brede Limburgse zorg en innovatiecontext.”

Het succesverhaal LifeTechLimburg

“LifeTechLimburg is een mooi voorbeeld van een positieve, maar ook noodzakelijke ontwikkeling. UHasselt heeft samen met de provincie een mooi platform gecreëerd waarin ze heel wat verschillende actoren samenbrengt: die kruisverbanden tussen kennisinstellingen, de overheid en bedrijven zijn cruciaal om stap voor stap vooruitgang te realiseren. In Limburg heeft men ook financieel geïnvesteerd, zoals bijvoorbeeld in BioVille, de incubator voor life-sciences-bedrijven. Dat is belangrijk, want die incubatoren zijn een broedplaats voor de innovaties van morgen: daar worden niet alleen nieuwe ideeën ontwikkeld over nieuwe toepassingen en *devices*, maar ook over de uitbouw van zogenaamde ‘mobile health’ waarbij getracht wordt de zorg zoveel mogelijk van op afstand op te volgen. Het is van groot belang dat we die nieuwe ontwikkelingen ondersteunen en hen alle ruimte geven om te kunnen groeien. Ze reiken niet alleen nieuwe toepassingen aan voor de zorg, maar kunnen geleidelijk aan ook nieuw ondernemerschap

“ De kruisverbanden tussen kennisinstellingen, de overheid en bedrijven zijn cruciaal om stap voor stap vooruitgang te realiseren.”

in de regio tot ontwikkeling brengen. Ook dat is essentieel voor de toekomst. Het is deze ontwikkeling die we ook vanuit Flanders’ Care maximaal trachten te ondersteunen.”

Zorgprovincie Limburg versterken

“Als het om zorg gaat, moet onze eerste bekommernis de kwaliteit van onze zorgverlening zijn. Alle nieuwe ontwikkelingen moeten in de eerste plaats leiden tot een toegevoegde kwaliteit van de zorg voor de Limburger, de Vlaming en de Belg. Kwaliteitsvolle zorg moet immers voor iedereen toegankelijk blijven. In die context is het *Limburg Clinical Research Programm* (LCRP) een schitterend project. Limburg heeft geen universitair ziekenhuis, maar we willen de ziekenhuiszorg natuurlijk wel *state-of-the-art* houden op universitair niveau. Daarom werd door Limburg Sterk Merk fors geïnvesteerd in een intensief samenwerkingsverband voor patiëntgerichte *life*

“ Projecten als het Limburg Clinical Research Program (LCRP) en LifeTechLimburg hebben een positieve impact op de kwaliteit van de zorg en dit vanuit een internationaal perspectief.”

science research tussen UHasselt en de Limburgse ziekenhuizen ZOL en Jessa. Dit programma is in volle uitbouw en het is zonder twijfel één van de belangrijkste hefboomen voor de volgende jaren. Dit initiatief schept belangrijke opportuniteiten voor de ziekenhuizen omdat ze daardoor rond een aantal medische diensten gericht wetenschappelijk werk op hoog niveau kunnen ontwikkelen. Dit komt de kwaliteit van de zorg in de ziekenhuizen sterk ten goede, maar ook de universiteit wint bij dit initiatief: UHasselt krijgt hiermee immers de kans om haar wetenschappelijk expertises verder uit te bouwen en deze ook te integreren in de opleiding. Op die wijze ontstaat een positieve dynamiek in de provincie met een belangrijke maatschappelijke meerwaarde.”

Een vruchtbare bodem voor talent

“Voor ziekenhuizen is het belangrijk om hun expertise verder uit te bouwen en ze te integreren in de verdere uitbouw van kwaliteitsvolle zorg. Projecten als het *Limburg Clinical Research Program* (LCRP) en LifeTechLimburg hebben een positieve impact op de kwaliteit van de zorg en dit vanuit een internationaal perspectief. Dat is ook belangrijk om bijvoorbeeld *high potential* zorgprofessionals te kunnen aantrekken en op die manier de zo belangrijke kruisbestuiving tussen professionals, innovatie en ondernemerschap te stimuleren. Limburg kan dan stap voor stap een echte *zorgcommunity* ontwikkelen van waaruit zich dan ook economische opportuniteiten kunnen ontwikkelen. Want nieuwe ideeën kunnen tot spin-offs leiden, en op die manier nieuwe toegevoegde waarde en tewerkstelling creëren. Die spiraal moeten we nog meer in beweging zien te krijgen.”

Kruisbestuiving is cruciaal

“Er is dus veel potentieel, maar de weg is nog lang. De economische crisis confronteert ons met een steeds strakkere budgettaire context. Naast de reeds aanwezige beloftevolle ontwikkelingen moeten we hard blijven werken om voortdurend nieuwe perspectieven te ontwikkelen. Hospilim is daar een mooie illustratie van. Door samenwerking tussen de ziekenhuizen ontstaan schaalvoordelen waardoor kosten gereduceerd en nieuwe projecten ontwikkeld kunnen worden. Een belangrijke nieuwe opportuniteit zal ontstaan als er in Limburg ook een zogenaamde ‘zorginnovatie proeftuin’ kan opgestart worden. In zo’n proeftuin (IWT) zal er gedurende een aantal jaren gericht gewerkt worden rond toekomstige zorgoriëntatie en -innovatie van de ouderenzorg. Er kunnen waarschijnlijk drie proeftuinen ontwikkeld worden in Vlaanderen en we moeten zo’n goed project maken dat we dit ook in Limburg kunnen ontwikkelen en verankeren. Daar wordt intussen hard aan gewerkt en opnieuw zijn er belang-

rijke opportuniteiten op het terrein van kruisbestuiving. We moeten onze innovatie-incubator als het ware nog meer verwarmen, maar ook de innovatiefocus nog verbreden om ideeën nog sneller te kunnen ontwikkelen. De integratie van het perspectief van de zorgvrager en de transmurale benadering bieden daarvoor bijkomende opportuniteiten. Met de uitbouw van de speerpunt rond patiëntveiligheid kunnen we een belangrijke kwaliteitsdimensie verder ontwikkelen. Dat is op zich reeds belangrijk. We zitten daarmee op een domein waarvoor internationaal steeds meer belangstelling is en waarvoor inmiddels een meerjarenplan werd uitgewerkt. We kunnen de inzichten rond veilige zorg daarbij enerzijds verbreden, bijvoorbeeld vanuit een transmuraal perspectief, maar ook voluit gebruiken in de innovatiecontext. En als we nieuwe zorgprocessen ontwikkelen, kan dit op zijn beurt misschien weer wel tot nieuwe spin-offopportuniteiten leiden. Het illustreert nog eens mooi de zo belangrijke kruisbestuiving tussen wetenschappelijk onderzoek, kwaliteitsvolle zorg, innovatie en ondernemerschap.”

UHASSELT, AL BIJNA 40 JAAR EEN STERKE BAND MET LIMBURG

2013 is een lustrumjaar voor UHasselt: de universiteit viert dan haar 40ste verjaardag. En de sterke band met de provincie Limburg? Die is er al sinds het prille begin. Eén van de belangrijkste redenen voor de oprichting van UHasselt was immers een regionale reden: met de komst van de universiteit wou men de onderparticipatie van Limburgse jongeren aan het universitaire onderwijs wegwerken. Veertig jaar later zijn we daar alvast in geslaagd.

De voorbije 40 jaar heeft UHasselt veel steun van de provincie gekregen: onze nieuwe rechtenfaculteit in de Oude Gevangenis, BioVille, het Wetenschapspark,... Zonder de provincie Limburg had de universiteit nooit tot volle bloei kunnen komen. En daar zijn we heel dankbaar om. Maar deze sterke band is geen eenrichtingsverkeer: ook UHasselt neemt haar taak ernstig en probeert, waar ze kan, een maatschappelijke return voor de regio te creëren. Ook de volgende 40 jaar willen we deze rol blijven spelen en als regionale universiteit de provincie blijven versterken.

2013 wordt een feestjaar! Een jaar om terug te blikken van waar we komen, en een jaar om vooruit te kijken en nieuwe plannen te maken.

universiteit
▶▶ hasselt | 40
JAAR

INFODAGEN 2013

zaterdag 23 februari
zaterdag 23 maart
zaterdag 20 april
maandag 26 augustus

van 13.30 tot 16.30 uur
van 13.30 tot 16.30 uur
van 10.00 tot 13.00 uur
van 14.00 tot 17.30 uur

Inschrijven op www.uhasselt.be/infodagen

universiteit
hasselt
KNOWLEDGE IN ACTION

Deze brochure is gedrukt op papier gecertificeerd door de Forest Steward Council (FSC). Deze organisatie promoot en waarborgt een verantwoord bosbeheer dat economisch leefbaar, milieuvriendelijk en sociaal rechtvaardig is.

Campus Diepenbeek | Agoralaan Gebouw D | 3590 Diepenbeek
www.uhasselt.be